

LIETUVIS

O maior e-mails antigo jornal lithuano na America do Sul
Didžiausias ir seniausias lietuvių laikraštis Pietų Amerikoje.

Prenumeratos kaina:
Brazilijos metams 12 milreisu, pusmečiui 6\$000. Pietų ir Šiaurės Amerikoje: metams 15 milreisu, pusm. 8 milr.
Lietuvoje ir kitur užsieny metams 20 milr. pusmečiui 10 milr.
REDAKCIJOS IR ADMINISTRACIJOS ADRESAS:
Rua Bandeirantes, 474 Tel. 4-3925
Caixa Postal 1764 São Paulo.

Lietuvių S-gos Brazilijoj Organas
Leidėjas: LIETUVIŲ S-GA BRAZILIJOS
Atsakomasis redaktorius
Dr. Egaz Muniz Moreira Landim
Faktinis Redaktorius
Stasys Vancevičius
Rankraščius redakcija taisy savo nuožium. Nesunaudotų rankraščių nesaugo ir savo lėšomis negražina.

10-ti METAI.

SÃO PAULO, 1938 m. Gruodžio - Dezebros mėn. 17 d.

NR. 51 (519)

Kada Tėvynei Pavojai.

Mes išėiviai išsklydome iš savo gimtosios žemės į svetimas padanges ieškodami didesnio duonos kąsnio. Užjūriuose susiradome naujas gyvenimo vietas naująją tėvynę.
Tik maža mūsų saujelė susirado čia geresnį gyvenimą. Ne klysimė pasakę, kad daugumas mūsų išėivių svetur surado dar didesnį vargą ir skurdą.
Mūsų išėivija, ypatingai čia, Brazilijoj, dar labai jauna. Mes esame tik prieš keletą metų išvykę iš savo gimtojo krašto. Todėl mes ir nespėjome jo pamiršti. Lietuvą — senąją mūsų tėvynę mes dar puikiai prisimename, dažnai matome ją sapnuose ir džiaugiamės jos grožybėmis svajonėse. Nors svetur suradome naują tėvynę, tačiau mums senoji tėvynė Lietuva, kur mes gimėm ir užaugom yra nepaprastai brangi. Čia svetur mes išmokome dar daugiau ją branginti ir mylėti, nes jos netekome.
Taigi ir svetur gyvendami mes nesame ir negalime būti abejingi savo senosios tėvynės reikalams. Mes džiaugiamės ir didžiuojamės, kai ką nors gero, džiaugsmingo sužinome iš Lietuvos. Taip pat skaudžiai per gyvenamą kiekvieną Lietuvai pavojų ar nepasisekimą.
Štai, paskutiniu laiku kasdien skaitome laikraščiuose apie neramius laikus ir besiniaukiančią Europos padangę. Politiniai įvykiai Europoje daug gero nežada. Tarpvalstybiniuose santykiuose pradėjo viešpatuoti ne teisė ir teisingumas, bet smurtas ir brutališka jėga. Nuo to gi smurto visada nukenčia silpnesnis.
Mūsų senoji tėvynė Lietuva yra maža ir silpna valstybė, palyginus su didžiosiomis Europos valstybėmis. Jai nuolat grėsia pavojai iš galingųjų ir didelių kaimynų, kurių Lietuva yra apsupta. Paskutinieji įvykiai Europoje aiškiai sako, kad ir dabar Lietuvai grėsia dideli pavojai. Paskutiniu laiku vokiškasis gaivalas Klaipėdoje pradėjo iš didžiai kelti galvą ir grąsinti kumščiu Lietuvai. Mes kasdien stebėdami pasaulinius įvykius aiškiai suprantame, kad jėga ir smurtas mindžioja po kojų tautų švenčiausias teises. Jaučia me, kad dėl visokių politinių įvykių ir Lietuvos gyvenimo atmosferos darosi sunki. Mes žino me, kad neseniai mums draugin goji čekoslovakų tauta pergyve no labai sunkius laikus ir gavo baisius smūgius iš savo galingų jų kaimynų. Tie patys čekoslo vakijos kaimynai grąšina ir Lietuvai. Tai ne tik Lietuvos lietuviams, bet visai mūsų tautai skaudus dalykas.
Šia proga norisi pažymėti, kad tomis valandomis kada tėvynei

grėsia pavojus atsiranda ir iš mūsų pačių tarpo, kurie sąmoningai skleidžia įvairiausias gaudus ir kuo Lietuvai blogiau, tuo jie jaučiasi daugiau patenkinti. Jie pradeda spiaudyti savo gimtajai šaliai, savo tėvynei tiesiai į veidą tuo momentu, kai jai ateina sunkiausios dienos. Kad taip pas mus yra mes žinome iš lenkų ultimatumo dienų, taip pat ir šių paskutinių dienų, kada vokiškasis gaivalas rodo savo geležinį kumštį.
Kiekvienas doras ir susipratęs lietuvis visa širdimi jaučia, kada ateina jo tėvynei bet koks pavojus. Bet pavojaus valandą jis ne tik savo tėvynės neišsižada, bet ją dar daugiau brangi na ir dar daugiau pamilsta. Nevertas yra tas žmogaus vardo, kas savo tikrąją motiną apleistų ligoje ar mirties patale. Taip pat nevertas yra tas lietuvis vardo, kas pavojaus valandą išsižada savo tėvynės ir spiaudo jai į veidą.
Buvo laikai, kada Lietuva buvo svetimųjų pagrobta. Lietuvis savo gimtoje žemėje neturėjo teisės žodžio pratariti, tačiau ir tais sunkiaisiais priespaudos laikais buvo žmonių, kurie retė žiais supančiota tėvynę mylėjo daugiau už viską pasaulį ir nesigailėjo dėl jos net savo gyvybės paaukoti. Šiandien Lietuva yra laisva ir nepriklausoma valstybė. Ir nors galingieji kaimynai grąšina Lietuvai, tačiau tas negali nei vieno lietuviuo atbaidyti nuo tėvynės meilės ir dar didesnio pasiaukojimo jai.
Kada mūsų senajai tėvynei Lietuvai ištikrųjų grėsia rimti pavojai, mes visi išėiviai kaip vienas turime burtis į krūvą, turime užmiršti visas buvusias nesantaikas ir dar su didesniu pasirižimu dirbti savo tautos ir tėvynės garbei ir labui.
St. V-čius.

Suimtas Dr. L. Bistras.

Vietos laikraščiai praneša, kad sąryšy su paskutiniu laiku Kaune įvykusiomis studentų demonstracijomis suimtas buvęs Lietuvos ministeris pirmininkas Dr. L. Bistras. Dr. Bistras ministeriu pirmininku buvo krikščionių demokratų laikais.
Tuo pačiu pranešama, kad Kaune suimta keliolika studentų Voldemaro šalininkų.
Studentų demonstracijos įvykusios dėl įvykių Klaipėdoje.

Lietuvos Vyriausybė imsis griežtų priemonių.

Telegramos iš Kauno praneša Lietuvos Valstybės Prezidento A. Smetonos pareiškimą, kuriame sakoma, kad Vyriausybė imsis griežtų priemonių prieš visokius išsišokėlius šiuo Lietuvai pavojingu momentu. Bet koks tvarkos ir ramybės ardymas šiuo metu Lietuvai yra labai pavojingas, todėl Vyriausybė imsis priemonių prieš visus rimties drumstytojus, nežiūrint į tai ar jie bus iš kairės ar iš dešinės.

Pan Amerikos konferencija.

Limos mieste sėkmingai vyks ta aštuntoji Pan-Amerikos konferencija. Visos Amerikos valstybės tariasi dėl kolektyvinio saugumo ir svarsto kitus svarbius politinius ir ekonominius klausimus. Kaikuriuos valstybės siūlo bendrą susitarimą prieš svetimšalių politinę veiklą Pietų ir Šiaurės Amerikos valstybių teritorijose.

Ekonominės represijos Japonijai.

Japonija kaskart daugiau įsitvirtina Kinijos žemėse. Japonija ginklu okupavusi kiniečių sritis skaudžiai palietė anglų, amerikiečių ir kitų svetimšalių reikalus Kinijoje. Anglija ir Amerika begindamos savo reikalus Kinijoje numato imtis ekonominių represijų prieš Japoniją.

Stiprūs mūsų Madrido fronte.

Naujausios žinios praneša, kad paskutinėmis dienomis prasidėjo stiprūs mūsų Madrido fronte. Sukilėliai nukreipė Madrido link didelę dalį savo artilerijos. Vyriausybiniškai Madrido fronte taip pat laikosi tvirtai ir atkakliai ginasi.

Anglija Prancūzijos pusėje.

Prancūzijos užsienių reikalų ministeris Bonet pareiškė spaudai, kad Anglija pažadėjusi Prancūzijai moralę ir karišką paramą, jei kiltų ginkluotas konfliktas tarp Italijos ir Prancūzijos. Anglija nepateisinanti Italijos pretenzijų Viduržemio jūroje ir Afrikoje.

Pasitarimai tarp Lietuvos ir Vokietijos.

Laikraščiai praneša, kad tarp Lietuvos ir Vokietijos vedami diplomatiniai pasitarimai Klaipėdos krašto reikalais. Pasitarimai einą sklandžiai ir spėjama, kad tuo reikalu abi valstybės susitars be kivirčių. Kaikurie laikraščiai spėja, kad Lietuvos Vyriausybė, stengdamasi išlaikyti Klaipėdos krašto ir vienintė-

lio Lietuvos uosto neliečiamybę padarys nuolaidų Klaipėdos krašto vokiečiams. Esą, galima dalykas, kad signitarinėms valstybėms tarpininkaujant būtų pakeistas Klaipėdos krašto statusas ta prasme, kad to krašto vokiečiai ir jų organizacijos gautų laisvą veikimą.

Anglijos ir Prancūzijos demaršas Vokietijai dėl Klaipėdos.

Anglijos ir Prancūzijos ambasadoriai Berlyne padarė demaršus Vokietijos vyriausybei, pažymėdami, kad Vokietija turinti respektuoti Klaipėdos krašto statutą. Jokioms vokiečių pretenzijoms į Klaipėdą Anglija ir Prancūzija nepritaria.

Klaipėdos seimelio rinkimai.

Praeitą sekmadienį Klaipėdos krašte įvyko seimelio rinkimai. Klaipėdos vokiečiai visą laiką varė aršią priešrinkiminę propagandą ir tai propagandai naudojo įvairias provokacijas, kad tik daugiau balsų sužvejoti. Daug lietuvių rinkikų vokiškosios rinkimų komisijos sąmoningai buvo neįtraukta į sąrašus. Nors rinkimų rezultatai dar nežinomi bet vokiečių spauda tvirtina, kad vokiečiai laimėję didelę daugumą balsų.

Svetimšalių organizacijos ir laikraščiai

„O Globo“ rašo, kad nuo Naujų Metų bus sulaikytas veiki mas visų svetimšalių organizacijų, kurios neužsiregistravo atitinkamoje įstaigoje. Taip pat neužregistruoti svetimšalių laikraščiai, išėinantieji Brazilijos teritorijoje, nuo 1939 m. sausio 1 dienos bus uždaryti.

Palestinoje neramu

Naujausios žinios praneša, kad po trumpos pertraukos Palestinoje vėl prasidėjo neramumai. Nežiūrint griežtų priemonių, kurias anglų valdžia naudoja prieš teroristus, arabai nesiliauja provokavę. Jeruzolime ir kituose miestuose yra daug suimtų.
Anglų policijai ir kariuomenei įsakyta kovoti griežtomis priemonėmis prieš teroristus.

Naujas Čilės prezidentas

Gruodžio 14 dieną Čilės Kongresas oficialiai paskelbė naujuoju Čilės Respublikos prezidentu Aguirre Cerda, kuris per paskutinius prezidento rinkimus gavo daugiausia balsų.

Pasikeitimai Lietuvos vyriausybėje.

Lietuvos telegramų agentūra „Elta“ oro paštu praneša, kad gruodžio mėnesio pradžioje įvyko pasikeitimai Lietuvos Ministerių Kabinete.
Lietuvos Respublikos Prezidentas A. Smetona patvirtino naująjį ministerių kabinetą tokiame sąstate.
Ministeris Pirmininkas VL. MIKŠKAS, Užs. Reikalų Ministeris J. URBŠYS, Vidaus Reik. Ministeris PULK. S. LEONAS, Krašto Apsaugos Ministeris GEN. MUSTEIKIS, Teisingumo Ministeris J. GUDAUSKAS, Finansų Ministeris J. INDRISIŪNAS, Žemės Ūkio Ministeris J. SKAISGIRIS, Sveikatos Ministeris PROF. J. TONKŪNAS, Susisiekimo Ministeris K. GERMANAS.
Buvęs Lietuvos Ministeris Londone Br. Balutis naujame ministerių kabinete yra kabineto vice-pirmininkas.

Prancūzija nenusileis.

Prancūzijos spauda rašo, kad Prancūzija nenusileisianti jokiems italų reikalavimams ir savo užimtų žemių neatiduos Italijai.
Italijos spaudoje ir toliau varoma smarki akcija prieš Prancūziją. Santykiai tarp Prancūzijos ir Italijos labai atšalo. Daug politikų spėja, kad prancūzų — italų prasidedas kivirčas galėsias turėti rimtų pasekmių tarptautinėje politikoje.
— Italija paruošė savo valstybės biudžetą 1939 metams. Italijos valstybės išlaidos 1939 m. viršys pajamas penkiais milijardais lirų. Italija dideles sumas paskyrė ginklavimosi reikalams.

Iš Lietuvos

Lietuvių -- lenkų pasitarimai.

Kauno dienraštis „Lietuvos žinios“ rašo:

„Žiniomis iš Varšuvos, pasikalbėjimai, kurie buvo pradėti tuoj po Lietuvos pasiuntinių konferencijos, tarp Lietuvos ir Lenkijos dėl visos eilės dar nesutvarkytų klausimų, vyksta sėkmingai. Pasikalbėjimai buvo pradėti mūsų pasiuntinio Lenkijai Škirpos ir lenkų užs. reik. min. Beko. Ryšium su tais pasikalbėjimais buvo nuvykęs Varšuvon taip pat ir Lenkijos pasiuntinys Lietuvai p. Charvatas. Su grįžęs Kaunan, p. Charvatas taip pat užmezgęs pasikalbėjimus kaip kad buvo pradėta Varšuvoje. Kompetetingomis žiniomis pasikalbėjimai jau yra tiek nuėję priekin, kad artimoje ateityje

je galima laukti konkrečių derybų įvairiai abi šalis dominančiais klausimais, kurių tarpe taip pat mokyklų ir mažumų reikalais.

Tačiau, visų pirma bus atnaujintos neužbaigtos prekybos derybos. Toms deryboms atnaujinti jau surasta tinkama bazė, dėl kurios esą jau pasiektas ir principinis susitarimas. Būna tik nustatyti derybų dieną ir vietą; tai bus šiomis dienomis nustatyta. Greičiausia prekybos derybos bus tęsiamos Kaune.

Iš lenkų sluoksnių pabrėžia, kad įvykusiuose preliminariniuose pasikalbėjimuose abi šalys rodo pakankamai gero noro ir supratimo“.

Sveikinimai Lietuvos Valstybės Prezidentui.

Lapkričio 14 d. ketvirtą kartą išrinkus dabartinį Prezidentą Antaną Smetoną Lietuvos Valstybės Prezidentu, Kaunas ir kiti Lietuvos miestai pasipuosė tautinėmis vėliavomis. Kaune tos dienos vakarą į Prezidento rūmus buvo nuėję savanoriai kūrėjai, šaliai, tautininkų organizacijos, jaunlietuvių, darbininkų, studentų korporacijos ir didelės minios neorganizuotų žmonių.

Valstybės Prezidentui Antanui Smetonai pasirodžius namų balkone, jį pasveikino susirinkusiųjų vardu Lietuvos Tautininkų Sąjungos generalinis sekretorius dr. Janavičius, kuris savo kalbą užbaigė šiais žodžiais:

„Sveikiname tave, pirmasis Valstybės Vyre, ir iš visų savo asmenybės gelmių sakome: te-

gu gyvena ir tegu veda mūsų mylimas Vadas Antanas Smetona!“

Valstybės Prezidentas A. Smetona už pasveikinimą susirinkusiems padėkojo ir tarp kitko pasakė:

„Prašu tikėti geresnį Lietuvos rytojų, tikėti, kad jos vairininkas tyra siela, tvirtu ryžtumu ir toliau ves tautą tikru keliu, saugos ją, jos laisvę ir viso krašto nepriklausomybę“.

Lietuvos Valstybės Prezidentas A. Smetona, jo perrinkimo prezidentu proga gavo daug sveikinimų ne vien iš lietuvių visuomenės, bet ir iš užsienio. Jį sveikino telegramomis Latvijos, Estijos, Suomijos valstybių prezidentai ir Norvegijos vyriausybė.

Vilniaus kraštas sveikina Prez. Antaną Smetoną.

Vilniaus krašto lietuviškoji visuomenė lapkričio 14 d. nutarė pasiųsti šio turinio telegramą — sveikinimą:

„Jo Ekscelencijai Lietuvos Respublikos Prezidentui ir Tautos Vadui Antanui Smetonai. Tautos atstovams išrinkus

šįandie Tamstą, Tautos Vade, Lietuvos Prezidentu, Vilniaus krašto lietuviai džiaugte džiaugiasi su visa tauta ir linki ištyriausių savo sielos gelmių geriausios kloties sunkiame ir atsakingame valstybės vairavimo darbe“.

„Jau nuo Vilniaus laikų Tamsa atsidėjęs visu savo stropumu ieškai savų lietuviškų kelių ir savo žody Tautai juos rodai tiesius, kartais sunkius, bet visuomet šviesius bei kilnius, jau nuo tų laikų nenuilstamai buri suskilusius ir išorės veiksmių suskaldytus lietuvius į vieną šeimą. Kad vis daugiau būtų tokių, kurie mato bendruosius tautos idėalus ir, jais susižavėję jų siekią ryžtingai bei aukingai, — tuo gerėdamiesi ir tam pritardami, mes tvirtos vilties kupini maldaudame Aukščiausiąjį, kad Tamsta visai tesėtum tą darbą ir, laimingai pašalinęs visokeriopas kliūtis, pamatytumei Lietuvos Tautą vieningą, garbingą, sąmoningą, savo tautinių uždavinių stiprią ir suburtą savo tėvų laisvoje valstybėje“.

Nauja Lietuvos tautiškojo jaunimo vadovybė.

Lapkričio 20 d. Kaune buvo suvažiavę Lietuvos tautiškojo jaunimo „Jaunosios Lietuvos“ vadai. Ta proga pasikeitė šios organizacijos vadovybė. Vietoj pasitraukusio jaunlietuvių vyriausiojo vado adv. B. Griebliūno paskirtas diplomuotas teisininkas Alfonsas Kaulėnas.

Naujas jaunlietuvių vadas paskutiniu laiku buvo šios organizacijos vyriausios vadovybės narys ir mažiekių rajono vadas.

Vado pareigų perdavimo ir priėmimo metu susirinkime dalyvavo min. pirmininkas kun. V. Mironas, Liet. Tautininkų S-gos pirmininkas J. Tūbelis ir kiti kurie ministeriai.

40% didesnė ž. ū. mašinų prekyba.

Be trąšų, ūkininkai šiais metais, lyginant su ankstesniais, labai žymiai daugiau perka ir žemės ūkio mašinų, kurių prekyba, skaičiuojama, šiais metais lyginant su praeitais metais, esanti padidėjusi net daugiau

kaip 40%. Per pirmuosius aštuonis mėnesius, pvz., Lietūkis šiais metais jų pardavęs už daugiau kaip 4 mil. litų, kai pernai per tą patį laiką buvo parduota už 2,8 mil. litų. Džiugu, paskutiniaisiais metais, kaip atrodo, ūkininkai vis daugiau ž. ū. mašinų perka už grynus pinigus.

Alytaus miškininkystės mokykla bus paversta eigulių mokykla.

Ligšiol miškininkai buvo rengiami Alytaus miškininkystės mokykloje, bet dabar, Dotnuvos akademijoj įsteigus Miškininkystės skyrių, miškininkai bus rengiami Akademijoj, o Alytaus miškininkystės mokykla paversta eigulių mokykla.

Statys didžiulę sporto halę.

Europos krepšinio pirmenybėms įvykdyti bus pastatyta specialioji sporto halė. Ši halė gal netiktų vadinti vien sporto vardu, nes kaip yra numatyta, halė galės būti panaudota ir žymiai platesnioms uždaviniais: gausingiems susirinkimams, suvažiavimams, dainų šventėms ir t. t. Tokio didesnio pastato, kuris galėtų aptarnauti Lietuvos visuomenės gausenius susibuvimus, Kaunui ypatingai ligšiol trūko. Taigi, šis pastatas galės iš karto pasitarnauti net keliems uždaviniais. Halė numatyta statyti prie Valstybinio aikštyno buvusioje čiuožyklos vietoje. Numatyti statyti iki 15.000 krepšinio rungtynių žiūrovų talpos, o šiaip susirinkimams ir žymiai didesniam skaičiui. Halės ilgis per 60 metrų, plotis per 50 metrų. Todėl teks užstatyti arti pusės ha plotą. Dar šį rudenį norima pradėti pamatus, nes gegužės mėn. pabaigoje jau turės, kaip žinoma, įvykti rungtynės dėl Europos meisterio.

Ministras Pirmininkas lankėsi Prienuose.

Vietos šaulių namų atidarymo proga Ministras Pirmininkas Vl. Mironas, vidaus reikalų viceministro B. Giedraičio, Šaulių Są-

jungos vado plk. Saladžiaus ir LTS gen. sekretoriaus Dr. S. Janavičiaus lydimas, lapkričio 13 d. lankėsi Prienuose. Ministras Pirminkas surengtose namų atidarymo iškilmėse pasakė kalbą. Be to, apdovanotiems šauliams — Andrašūnui, Greimui, Jasinauskui ir Petraškai — įteikė Šaulių Žvaigždę.

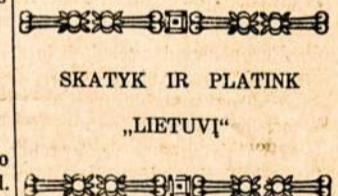
Atvykęs Ministras Pirmininkas iškilmingai buvo sutiktas visų vietos organizacijų.

Žinios -- žinėlės iš Lietuvos.

— Lietuvos Rašytojų Draugijos valdybą 1938—39 m. sudaro šie asmenys: L. Gira — pirmininkas, J. Graičiūnas — vicepirmininkas, K. Boruta — sekretorius, K. Inčiūra — išdininkas, P. Orintaitė — turtų globėja.

— Nelaimingas atsitikimas. Lapkričio 11 d. vakare lenkų pasiuntinybės automobilis gatvių sankryžoj mirtinai suvažinėjo 20 metų merginą. Automobilio šoferis, gulinčią mergaitę palikęs gatvėje, nuvažiavo toliau. Pripuolamai pro šalį važiuojęs Argentinos konsulas nuvežė suvažinęją mergaitę į ligoninę, kur ji ir mirė. Lenkų pasiuntinybės šoferį policija iškviatė.

— Vyskupai tarėsi dėl konkordato. Derybos dėl konkordato tebetęsiamos. Neseniai Vatikanas atsiuntė savo konkordato projektą. Lietuvos vyriausybė Vatikaną parengtąjį ir savo projektus atidavė pasvarstyti Lietuvos vyskupų konferencijai. Vyskupai palaiko Vatikaną projekto tą dalį, kur kalbama apie jau nuomenės auklėjimą mokyklose tikišinio pobūdžio organizacijas ir pan.

Atostogos Lietuvoje po devynerių metų.

(Iš kelionės į Lietuvą ir atgal dienoraščio)

(Tąsa iš 50 Nr.)

Rytojaus sulaukusi prisistačiau DULR. Sutikau rimtus veidus, visai nesiderinančius su mano nuotaika bei džiaugsmu. DULR pirmininkas pakviečia valdybos posėdy padaryti prašymą. Sutinku... Gerai žinau kad paskutinieji įvykiai São Paulo lietuvių kolonijoj nedžiugina DULR. Na, bet ir aš, nors Lietuvoj būdama, norėčiau užmiršti ir atsikvėpti nuo to purvyno, kurį per devynerių metus kenčiau. Juoba, kad tas purvynas yra keliamas tik kelių žmonių, o tuo tarpu visa kolonija sugyvena puikiai ir yra be galo

pasipiktinusi keliais nenurims tančiais „darbininkais“. Savo pranešime galvojau kuo mažiau siai tat liesti. Mano reikalai daugiausia sukasi apie lietuvių mokyklas, todėl apie jas daugiausia ir kalbėsiu. Birželio mėn., 27 d. įvykusiame DULR valdybos posėdy tenka susipažinti su visais valdybos nariais. Sutinku ir buvusį antrąjį Lietuvos konsulą S. Paulo mieste p. Gaučį. Gavau visai gerą spūdjį. Be kita ko prašau mano kelionės neįskaityti į atostogas, nes jaučiu, kad per taip trumpą laiką negalėsiu atsidžiaugti Lietuva. Atsiveikinant DULR pir-

mininkas p. Skipitis užkvičia į išleistuvių vakarienę, pasirodo, išvykštąs į Pietų Ameriką.

Besilankant po įstaigas ir paspažįstamus, kai kas pastebi mano kalbos akcentavimą pakitė jus. Labai nusimenu ir griežtai protestuoju. Juk tai negali būti, kad aš dėstydamas lietuvių kalbą ir daugiausia turėdama reikalų su lietuvių organizacijomis galėjau prarasti tai, ką laikau visų brangiausiu turtu. Vistiek stengiusis įsiklausyti į kitų šnektą bei labiau kontroliuoti savąja.

Pagalios vykstu į kaimą, į tą kvėpintąjį žalią kaimą, į savo gimtuosius namus. Savo atvykimu norėjau kai ką nustebinti, bet pasirodo, apie mano atvykimą jau seniai žinoję iš kai kurių laikraščių ir girdėję per radiją. Jau seniai neturiu tėvų, bet turiu vieną iš vyriausių sesučių kuri su savo šeima gyve-

na tėviškėj. Negaliu atsidžiaugti laukais. Javai tokie gražūs. Viskas taip vėslu. Ką aš galėčiau duoti, kad nors mažą to lietuviško lauko sklypelį su žydinčia pieva galėčiau parvežti į S. Paulo ir atiduoti lietuvių vaikams. Kaip tada būtų lengva krašto mokslas dėstyti mokykloje. Tiek namuose, tiek pas kaimynus jaučiamas sotumas. Visi nerūpestingai laukia rytojaus, nes šių metų derlius labai daug žada. Kaip labai džiugu žiūrėti į visa tai. Tik vietomis pastebimas per daug didelis apsilaidimas bei stoka tvarkos. Kaimie reikalingas didesnis švarumas. To visai negalima patiesinti laiko stoka. Lietuvos lietuviai turėtų atsiminti, kad jų broliai išieviai svetur dirba kur kas sunkiau dėl duonos kėsnio. Ir tie vadinami „amerikonai“, kurie, anot jų atvažiuoję švaisto dolerius, nėra tuos dolerius ve-

tui įgiję. Dėl ilgų darbo valandų išievis neturi ko kaltinti; jis turi būti patenkintas, kad roškiamame fabrike jam darbo valandų skaičius nemažina, nes kitaip ir jo atlyginimas sumažėtų. Man rodosi, jei Lietuvos kaimie daugiau prigytų savo tėviškės grožio pajautimas, tikriausia, atsirastų didesnė meilė darbei bei tvarkai. Gal, didesnį dėmesį į tai turėtų kreipti ir mokykla. Tuo atžvilgiu Lietuvos mokykloj pastebėjau trūkumą.

Vėliau apvažinėjau keletą apskričių, aplankiau daug giminių ir pažįstamų, bet niekur nemačiau to skurdo, apie kurį taip garsiai kalba „pažangioji“ spauda svetur augančiam jaunimui. (Darbštumo ir didesnio savo žemei pasišventimo bei atsidavimo stoka tai didžiausi trūkumai, kuriuos aš pas kai kuriuos žmones pastebėjau).

(B. d.)

Min. Lozoraičio pareiški- mas apie Lietuvos kaimynus.

Lapkričio 14 d. mūsų užs. reik. ministeris Lozoraitis „Eltos“ atstovui padarė pareiškimą Lietuvos užsienių politikos klausimais.

Dėl santykių su Vokietija ministeris tarp kita ko pareiškė:

Su didžiausiuoju jų — Vokietija — mūsų santykiai yra normalūs ir geri. Prekybos mainai vyksta gerai. Visi šioje srityje kylantieji klausimai išlyginami abipusio susitarimo keliu bei priemonėmis. Grynai politinėje plotmėje Lietuvos vyriausybė niekad nėra turėjusi kitokio tikslo, kaip palaikyti draugiškus ir geros kaimynystės santykius su šiuo didžiuoju kaimynu, visada stengdamasi suprasti ir gerbti jo teisėtus interesus. Vienintelis klausimų kompleksas, dėl kurio mūsų santykiai su Vokietija yra tekę ne vieną kartą įsišempti, yra Klaipėdos reikalai.

Mes esame pasiryžę, kaip ir lig šiol, atsižvelgti į visus pagrįstus autonominio krašto nusiskundimus, juos išmintingai apsvarstyti ir, kiek tai išmintingai galima, suderinti su mūsų pažiūromis bei nusistatymais.

Mūsų tvirtu nusistatymu, kurį esame konkrečiomis priemonėmis įrodę ir ateityje įrodysime, Klaipėdos krašto statuto, nustatyto tarptautiniais pasižadėjimais, klausimai neturėtų būti nesantaikios tarp Lietuvos ir Reicho priežastimi. Esame pasiryžę derinti su šiuo nusistatymu mūsų ateities žygius Klaipėdos krašto ir mūsų didžiojo kaimyno atžvilgiu. Pastaruoju laiku tarp Lietuvos ir Reicho vyriausybių buvo vedami pasikalbėjimai dėl kai kurių klausimų, surištų su tam tikru statuto nuostatų vykdymu. Šitie pasikalbėjimai buvo vedami ramiau ir draugišku būdu. Jų eigoje mums buvo pakartota, jog Vokietijos noras tėra, kad Klaipėdos krašto statusas būtų tiksliai vykdomas. Pasikalbėjimai yra tęsiami. Aš manau, kad tokiu būdu, esant ant teisinio pamato objektyvus teisės klausimų aiškinimas nesudarys sunkumų.

Apie Lietuvos Lenkijos santykius p. ministeris pareiškė: Su mūsų pietų kaimynu — Lenkija — norime gyventi taip pat geros ir draugiškos kaimynystės santykiuose. Netolimos praeities patyrimas valdžiai įrodė, kad per palyginti trumpą laiką su Lenkija esame sudarę visą eilę svarbių sutarčių, varkančių įvairias ir svarbias susiekimo sritis. Įvairaus pobūdžio susisiekimo klausimai jau sutarkyti. Prekybos sutarčiai sudaryti pradėtosios derybos susidūrė su kai kuriais sunkumais kilusiais iš abiejų kraštų ūkinės struktūros faktų. Iš mūsų pusės buvo pasiūlyti būdai prekybos balansui išlyginti ir, jei Lenkija šiais klausimais kalbėti yra jau pasirengusi, derybos galės būti tęsiamos ir, reikia tikėtis, pasibaigs susitarimu abiejų kraštų naudai ir pasitenkinimui.

Su Lenkija mums dar tenka sutvarkyti visa eilė ne paskutinės rūšies klausimų. Mes esame pasiryžę kalbėtis, ir kalbėti

geriausia valia, pasiekti abiem šalim naudingo susitarimo.

Mes esame suinteresuoti pašalinti iš kelio kai kurias kliūtis santykiams su Lenkija gera linkme plėtoti. Norime tikėti, kad ir Lenkija iš savo pusės taip pat pašalins iš kelio kai kurias kliūtis, kurios atsiliepia į gerą nuotaiką.

Aš su pasitenkinimu prisimenu čia Pono Lenkijos užsienių reikalų ministerio neseniai spaudoje paskelbtame pareiškime išreikštą nusistatymą, kad Lenkija skaito lietuvius gerų kaimynų tauta, su kuria nori palaikyti draugiškus santykius.

SVETIMŠALIŲ DĖMESIUI

Advokatas Dr. J. O. Inglez de Souza daro naturalizacijos ir svetimšalių legalizacijos dokumentus. Taip pat veda visų sričių juridinius reikalus kaip inventorai išsiskyrimai ir t. t.
Rua Libero Badaro nr. 492 Tel. 2-5021

DR FERRAZ JUNIOR

Veda visas bylas, kaip išsiskyrimų, inventorijų, vedybų ir kt.
Praça da Sé Nr. 3 5° andar Tel. 2-5084.

PRANEŠIMAS KATALIKAMS TĖVAMS.

Pranešame, kad Bom Retire prie Pirmosios Komunijos vaikai ruošiami pirmadieniais ir ketvirtadieniais 3 val. po piet.

Prašome visus lietuvius katalikus tomis dienomis savo vaikus atvesti į lietuvių mokyklą, rua Bandeirantes, 474.

Sesutės.

SKELBKITES TIK „LIETUVY“

Norte do Paranã.

St. Vancevičius.

KOLONIZACIJOS KLAUSIMA BESPREDŽIANT.

Lietuvių kolonizacijos, arba tikriau variant, lietuviškos žemės ūkio kolonijos Brazilijoje įsteigimo reikalu mūsų spaudoje buvo jau daug rašyta ir ginčytasi, bet prie jokių konkrečių išvadų neprieita. Ir dar šandien žemės ūkio kolonijos neturime.

Apie kolonizaciją daug kas rašė, dar daugiau kalbėjo, darė įvairių pasiūlymų... Ir tuo viskas pasibaigė. Paskutiniu laiku kolonizacijos klausimas spaudoje vėl kartas nuo karto pajudinamas.

Prisipažinsiu, kap lietuvių kolonizacijos reikalas ir man niekad nebuvo svetimas. Šį taip opų ir svarbų klausimą ir man, kiek leido aplinkybės, teko studijuoti. Daugiausia tik tuo tikslu teko plačiai pavažinėti po įvairius Brazilijos kraštus studijuojant kolonizacijos galimybes įvairiose vietose.

Brazilijos žemės ūkis mano dėmesį ypatingai patraukė 1930 ir 1931 m., kada siaučiant bėdarbei teko fiziniai padirbėti kolonistų tarpe Rio Grande do Sul estade. Ten gyvendams ir dirbdams gerokai pažinau italų, vokiečių, lenkų, ukrainiečių ir kitokių kolonistų gyvenimą. Taip pat paviršutiniškai susipažinau su darbu ūkyje ir ūkininkavimo sąlygomis.

Jau tada įsitikinau, kad darbščiam, pasišventusiam ir anot agr. Br. Laukšo, nesumiesčionėjusiam žmogui Brazilijos žemės ūkyje galima sulaukti gražios ateities.

Vėlesnės kelionės ir pažintys ne tik su svetimtaučiais, bet ir su lietuvišiais kolonistais mano optimizmą Brazilijos žemės ūkiui dar padidino. Nenuostabu, kad ir aš, kaip ir daugelis geriau pažįstančių gyvenimą ūkyje, likau nemažu kolonizacijos entuziastu.

Bestudijuodams kolonizacijos galimumus aš greitai įsitikinau, kad šis reikalas reikalauja daug darbo, labai rimtų ir atsargių studijų. Čia neužtenka vien en-

tuziazmo ir optimistiško nusiteikimo. Reikalinga sveiko ir šalto galvojimo.

Nebūdams agronomas nei kitas žemės ūkio specialistas aš savo patyrimus daugiausia remiu gyvais pavyzdžiais. Šen ar ten nuvažiavęs kolonizacijos galimumų tyrinėti aš daugiausia dėmesio kreipiu į jau įsikūrusius ir gyvenančius kolonistus. Man rodos, kad jie yra tikriausi liudininkai apie vietą ir jos tinkamumą.

Besiginčyjant lietuvių kolonizacijos reikalais dar neprieita išvados, kur ir kokioje vietoje lietuviams būtų tinkamiausia kolonizuotis. Ištikrųjų, sunku yra tokių išvadų prieti.

Man teko aplankyti daugelį vietų, rodos, tinkamų kolonizacijai, bet kuri jų visais atžvilgiais geresnė — sunku pasakyti.

Paskutiniu laiku buvau nemažai susidomėjęs Šiaurės Paranoso estadu, kuriame man dar neteko būti. Teko tik daug skaičiuoti ir girdėti, kad Šiaurės Paranoso estade esanti labai gera žemė. Žinojau, kad įvairiose Šiaurės Paranoso estaduose gyvena nemažas skaičius lietuvių kolonistų, tik jie visi labai išsimėtę.

KELIONĖ Į ŠIAURĖS PARANĄ.

Vieną dieną nutariau būtinai nuvažiuoti į Šiaurės Paraną. Iš įaikraščiuose tilpusių skelbimų žinojau, kad Šiaurės Paranoje yra stambi kolonizacijos kompanija Cia de Terras Norte do Paranã. Užėjau pasiteirauti į tos kompanijos raštinę S. Pauly. Man buvo paaiškinta, kad ši kompanija turi milžiniškus žemės plotus Šiaurės Paranoso estade ir ten kolonizuoja labai plačiu mastu.

Minėtos kompanijos raštinėje man, kaip žurnalistui, buvo pasiūlyta net nemokama kelionė nuo Orinhos iki Rolandia. Gavęs truputį informacijų gruodžio 3 dieną rytiniu Sorocabana traukiniu išvažiavau.

Į Šiaurės Paranã važiuoti reikia Sorocabana linijos traukiniu

iki Ourinhos stoties, kuri yra prie Paranoso estados sienos. Nuo Ourinhos prasideda kita geležinkelio linija São Paulo Paranã.

Nuo S. Paulo iki Ourinhos yra 501 kilometras. Kelionė Sorocaba linijos traukiniais nėra per daug maloni. Pravažiavus Sorocaba miestą beveik visur apylinkės arba smėliuotos, arba apdengtos tamsiai raudona žeme. Traukinys per šias apylinkes eidams sukelia dulkių debesys, kurios pro traukinio langus gula ant keleivių. Kartais net kvėpuoti darosi sunku. Nenuostabu, kad keletą valandų pavažiavęs traukiniu keleivis yra nuo galvos iki kojų murzinas ir apdulkėjęs. Traukinys dulkes sukelia ypatingai sausu laiku.

Apylinkės iki Ourinhos stoties man jau pažįstamos. Kadaisė teko net keleta kartų važiuoti. Atrodo, kad po kelių metų nieks nepasikeitė. Tie patys ananasų laukai apie Boituva; didžiulės ganyklos su apskurusiais krūmais ir miškeliais apie Botucatu, tos pačios didelės kavos plantacijos, prasidedančios už Botucatu ir besitęsiančios iki Ourinhos.

Čia tenka pastebėti, kad geresnioji žemė S. Paulo estade prasideda tik toli pavažiavus nuo S. Paulo miesto. Sorocaba na geležinkeliu važiuojant apie 300 kilometrų tęsiasi vis blogi laukai, silpnai išvystyta žemės ūkio kultūra. Apylinkės dažniau panašios į apieistas dykumas, negu į žmonių dirbamus laukus. Tik kur nekur pamatysis kukurūzų, ryžių, pupelių ir kt. laukus.

Už Botucatu prasideda kavos plantacijų sritis Sorocabana zonoje, kuri tęsiasi kelis šimtus kilometrų.

Pravažiaujant kavos plantacijų sritį dažnai pasidairau ar ne pamatysiu kur dirbant lietuvių. Žinau, kad Avarė, Mandurė, Ipaussu, Chaventes apylinkėse yra nemažai lietuvių, gyvenančių kavos fazendose. Aišku, sunku juos taip pravažiuojant pamatyti ir pažinti.

Į Ourinhos atvažiavau vėl vakare. Kadangi traukinys į Paranã turėjo išeiti sekančios dienos ryto, tai Ourinhos teko nakvoti.

PER PARANOS ESTADĄ.

Sekmadienio rytą išvažiavau iš Ourinhos į Rolandia. Pravažiavus Itararė upę jau prasideda Paranoso estadas. Čia vaizdai man dar nematyti. Už teko tik truputį pavažiuoti traukiniu ir įsitikinau, kad kalbos apie Šiaurės Paranoso žemių gerumą nėra tuščios. Ištikrųjų čia apylinkės atrodo visai kitaip negu S. Paulo estade. Čia visur atrodo, kad ši sritis nauja, kad čia tik neseniai, gal prieš keliolika metų prasidėjęs gyvenimas ir žemės išnaudojimas. Dar didžiausi plotai padengti stambiu, nejudintu mišku.

(B. J. d.)

Karnavališkai nusiteikęs kaimas sutinka žiemą.

Dabar Brazilijoje viešinio rašytojo Klemeno Juroš naujasis, ašaras išspaudžiantis romanas „DIDYSIS SELVARTAS“ galima įsigyti labai pigiai — tik už 6000. Įsigyk šį puikų romaną ir Tamsta.

Vietos lietuvių gyvenimas.

IPAUSŲ APYLINKĖSE. LINHA SOROCABANA.

Šiose apylinkėse gyvena keletas ir lietuvių šeimynų kurios daugumoje dirba kavos fazendose.

Fazendoje São Luis randasi 5 lietuvių šeimynos. Lietuviai čia apart dirbamos kavos dar dirbasi ir sau po kiek žemės pasisodinimui ryžių, pupelių ir kt.

Čia yra ir visai gerai įsigyvenusių lietuvių, kaip tai Antanas Venslauskas su sūnais Kastantu ir Motiejumi. Jie pernai taip ir šiemet turi be dirbamos kavos virš 5 alkiežių žemės kurią apsidina ryžiais kukuruzais ir kitais javais.

Venslauskai dėka savo darbštumo ir sumanumo ūkio srityje kiekvienais metais padaro gero kai pinigų.

Šiemet ant lauko jų javai atrodo labai gražūs, Venslauskai turi gerus gyvulius, vežimus ir kitą ūkio inventorių.

Negeras reiškiny, tai, kad čia gyvenantieji lietuviai tarp savęs nemoka gražiai sugyventi.

Naujų darbininkų fazenda nepriima.

Kazys Gruzdas.

NOVO DANTZIG APYLINKĖSE. Norte do Parana.

Šiose apylinkėse kaip jau buvau rašęs yra ir keletas lietuvių pirkę žemes ir įsikūrę ūkiuose.

Čia man žinomi lietuviai: Jurgis Pauža, Martynas Kazakevičius, Juozas Rogelis ir Vaice. kas kurio vardo nežinau.

Beveik visi čia gyvenantieji lietuviai visai be pinigų atvykę į čia, šiandieną jau gyvena savuose ūkiuose, jau išmokėję žemes ir pasistatę namus. Ypatin gail gražų namų pasistatė Martynas Kazakevičius.

Nors žemės čia nėra per daug geros, bet viskas užauga gerai. Šiemet čia jaučiamas trūkumas lietaus.

Viena blogybė ūkininkams čia tai yra tas, kad visi jų ūkiuose užauginti, kaip maisto taip ir kiti produktai yra daug pigesni kaip São Paulo estade.

Kazys Gruzdas.

POETAS KL. JŪRA IŠVYKSTA Į PROVINCIJĄ.

Brazilijoje viesėjantis poetas Klemensas Jūra šiomis dienomis ilgesniam laikui apleidžia nuolatinę savo rezidavimą vietą São Paulo ir išvyksta susipažinti su Brazilijos provincijos gyvenimu.

Pažymėjimų iteikimas Dr. V. Kudirkos mokykloje.

Praeitą sekmadienį Dr. V. Kudirkos lietuvių mokyklos salėje įvyko iškilmingas pažymėjimų iteikimas šiemet baigusiems lietuvių pradžios mokyklas vaikams.

Iškilmėse dalyvavo Lietuvos Konsulas A. Polištaitis su poniu, Liet. S-gos Brazilijoj vadovybę, lietuviai mokytojai, laikraščių redaktoriai, seserys vienuolės,

tėvų komitetų atstovai ir šiaip labai daug lietuvių visuomenės.

Į garbės prezidiumą buvo pakviesti p. Konsulas, Liet. S-gos Brazilijoj vice-pirm. St. Dorinas insp. S. Bakšys, vienuolė sesuo Julija ir p. Garkauskas.

Iškilmių metu gražias ir įspūdingas kalbas pasakė Konsulas A. Polištaitis, insp. S. Bakšys,

Lietuvos skautai iškilmėse praeina pro vyriausybę.

sesuo Julija, brazilų kalbos mokytoja p-lė Diosquerida da Cunha.

Pažymėjimų iteikimo proga p. Konsulas ir mokyklų tėvų komitetai nupirko vaikučiams įvairių dovanėlių knygomis ir įvairiais daiktais. Dovanos buvo išdalintos iteikiant pažymėjimus. Pažymėjimai buvo iteikiami prie prezidiumo stalo iššaukiant pavardėmis baigusius pradžios mokyklą lietuvių vaikučius. Iš viso buvo iteikti 43 pažymėjimai šiemet baigusiesiems mokyklą mokiniams.

Po pažymėjimų iteikimo dar

buvo meninė iškilmų programos dalis, kurią išpildė žymesnieji mūsų kolonijos dainininkai ir muzikai: K. Ambrozevičius, V. Ogževaila, V. Laurinaitis, Jurgelevičius, muz. J. Stankūnas, viena sesuo vienuolė (gražiai paskambino pianu), F. Girdauskas ir M. Martinaitytė (gražiai paskambino lietuviškais kanclėmis). Pabaigoje L. K. Bendruomenės choras p. J. Stankūno vedamas gražiai sudainavo

keletą lietuviškų dainų. Iškilimės praėjo labai jaukiuoje nuotaikoje ir jas ilgai atmins dalyvavusieji lietuviai vaikučiai, tėveliai ir visi kiti lietuviai.

K.

SKAITYK IR PLATINK

«LIETUVI»

Klemensas Jūra.

Atsiminimų Mirazai...

Atsimenu — vakarą tylų, malonų,
Atsimenu — Baltijos senąjį tiltą...
Ten — gimė ir brendo daugybė svajonių,
Tenai puoselėjau Gyvenimo Viltį!...

Ten mėnuo išbalęs už debesio slėpės,
Bangose mirgėjo miriadais žvaigždučių...
Mirazai ryškėjo, lyg tyrumos... stepės...
Ir bangų kaskados liūliujančiai supos...

Atsimenu, keteras kopų smėlėtų.
Tylas serenadas undinių gelmių...
Atsimenu burtus svajonių gėlėtų,
Atsimenu aidą Zefyro sparnų...

Ten vilnys nerimo audringos, putotos,
Ten taškėsi Milda — dievaitė gelmių,
Ten Bangpūtį soste — regėjau saulėtam —
Jo rūstųjį žvilgį dar šandien menu...

Atsimenu viziją meilės svajotos...
Atsimenu dainas dainuotas — tik J a i...
J o s magišką žvilgį, neramų, audrotą, —
Jos liūdesį tariant: — „sudie, amžinai!“

Atsimenu Naglių... septynios pušelės, —
Suošdavo švelnųjį himną tyliai...
Nuskriedavo žvaigždės pro Gryžulo kelią...
Ten klojos dėl mūsų skirtingi keliai...

Sutirpo mirazai gelmių platumoje,
Apyklė svajonės tikėtos ir lauktos...
Ir niekas, jau niekas manęs nevilioja...
Negrįši jau Tujan... nors šimtmečius lauksiu...

Atsimenu viską... nemoku užmiršti,
Ir liūdna... taip liūdna... ilgu širdyje,
Norėčiau tikėti... norėčiau sugrįžti...
Deja... Tu dėl manęs likai tik svaja...

1938-XII-13.
São Paulo.

SPORTAS

Ping-pong turnyras.

Praeitą penktadienį, gruodžio 9 d. lietuvių tarpė prasidėjo ping-pong turnyras. Pirmą rungtynių dieną žaidė penkios poros. Rungtynių rezultatai: V. Kriaučiūnas — K. Martinaitis 60 : 44, A. Statkus — K. Černiauskas 60 : 52, V. Kirmialavičius — B. Girčys 80 : 58, J. Hasleris — Vl. Jurgutis 100 : 90, J. Banys — V. Jesevičius 100 : 76.

Gruodžio 14 d. laimėjo: M. Baltrušis prieš V. Kriaučiūną 60 : 53, A. Statkus — K. Martinaitis 60 : 47, J. Smalskis — K. Karolis 80 : 53, St. Urbietis — J. Blimkė 100 : 49, K. Urbanavičius — J. Banys 100 : 96.

Gruodžio 21 d. Bom Retiro patalpose žaidžia: K. Černiauskas — M. Baltrušis, A. Statkus — V. Kriaučiūnas, B. Girčys — K. Karolis, J. Hasleris — J. Blimke, St. Urbietis — V. Jesevičius.

Gruodžio 23 d. Bom Retiro patalpose: K. Martinaitis — M. Baltrušis, J. Smalskis — V. Kirmialavičius, Vl. Jurgutis — St. Urbietis, J. Hasleris — J. Banys, J. Blimke — V. Jesevičius.

IŠ PARQUE DAS NAÇÕES.

Š. m. gruodžio mėn. 4 d. „Lithuania“ turėjo futbolo rungtynes su brazilų klubu — „Brasils F. C.“ dėl taurių. Rungtynės buvo labai gyvos, ir pirmosios komandos sulošė lygiomis 0 : 0, gi antroji komanda, laimėjusi 2 : 0 pasekme, gavo gražią taurę.

Gruodžio 11 d. lithuaniečiai vėl žaidė futbolo rungtynes. Šį kartą rungtynės su „Curuça E. C.“ klubu, su kuriuo jau turėjo dvi jas rungtynes anksčiau: pirmą kartą rungtynės įbaigėsi lygiomis 0 : 0, antras (vienoje sporto šventėje) — lithuaniečiai laimėjo 1 : 0 pasekme. Dabar „Curuça F. C.“, norėdama atsirevanšuoti, paskyrė gražią taurę. Nors rungtynės įvyko jų aikštėje, bet lithuaniečiai rungtynes laimėjo 5 : 2 pasekme. Cursiečiai tuos du įvarčius įspyrė tik prieš antro kėlinio pabaigą.

Ateinantį sekmadienį lithuaniečiai dalyvauja sporto šventėje, kur taip pat yra paskirtos gražios taurės.

Report.

GRAŽIAI GYNĖ LIETUVIŠKAS SPALVAS.

Praeitą sekmadienį Vila Belos lithuaniečiai futbolistai ap lankė tolimą Vila Matildos miestelį, kur turėjo rungtynes su stipriu brazilų „Grenadeiros F. C.“ klubu. Tai pirmosios mūsų jaunių rungtynės, kuriose jie žaidė jau ne „infantil“, bet „juvenil“ vardu. Iki šiol buvo tik „infantil“ komandos, bet, įstojus nemažam paaugusių sportininkų skaičiui, įkurta ir „juvenil“ sekcija. Pirmoms savo rungtynėms jauniaji pasirinko stiproklą klubą, sudarytą iš suaugusių ir gerai treniruotų futbolininkų. Buvo žaidžiama iš taurės, kurią pirmosioms komandoms skyrė brazilai. Lithuaniečiai pasirodė savo naujose, gražioje uniformo-

se (I-os komandos — baltos su tautine juosta ant krūtinės, II-os kom. — žalios su taut. juost. ant krūt.).

Abi komandos žaidė su pasirijimu ir geriausiu ūpu. Antroji mūsų komanda iš pat pradžių pradėjo brazilus spausti ir netrukus pasiekė 1 : 0 savo naudai. Antrame puslaiky, lošdami pavėjui, mūsų žaidėjai dar tris įvarčius ir rungtynes laimėjo 4 : 0 pasekme. Pirmųjų komandų žaidime buvo pastebima žymi brazilų persvara, bet lithuaniečių gera nuotaika išlyginda vo visas spragas. Pirmas kėlinys baigėsi 0 : 0. Antrame kėliny brazilams pavyko įmušti du įvarčiai ir rungtynes baigti 2 : 0 savo naudai. Reikia pastebėti, kad žaidimas buvo gyvas, bet mandagus ir drausmingas.

Iš Vila Belos „Lithuanijos“ skyriaus ateityje galima tikėtis labai rimtos mūsų kolonijoje sporto pajėgos, nes visi sportininkai yra jauni, entuziastai ir rimtai pasiriję dirbti „Lithuanijos“ gerovei ir Lietuvos garbei.

Senis.

ŠEŠTADIENĮ BOKSUOSIS TRYS LITHUANIEČIAI.

Gruodžio 16 d. įvykstančiose São Paulo bokso pirmenybėse dalyvauja ir trys mūsų lithuaniečiai: Ignas Žiedas, Vladas Markevičius ir Balys Okulicėus /visi Bom Retiro skyriaus/. Pirmasis boksuosis su Jonsom, antrasis — su Facioli ir trečiasis — su Zacarias. Rungtynės bus transliuojamos per radio.

Praeitą šeštadienį Vl. Markevičius buvo išvykęs boksuotis į Santos, kur taškų persvara laimėjo prieš brazilą Victor Paes.

J.

NAUJAS PIETŲ AMERIKOS REKORDAS.

Čilietis Miguel Castro pastatė naują Pietų Amerikos 1500 mtr bėgimo rekordą. Jis šį atstumą nubėgo per 3 : 56,8 min.

PASAULIO LENGVOJI ATLETIKA.

1.500 metrų bėgimas.

Rekordai:

Lietuva — Šimanas, 4 : 04,8 min.

Brazilija — Nestor, 4 : 04,4.
Argentina — Gallardo, 3 : 58,8.
Bolivija — Orihuella, 4 : 47,4.
Peru — Valdez Bravo, 4 : 09,4.
Urugvajus — Di Gaeta, 4 : 11,8.
Vokietija — Peltzer, 3 : 51,0.
Belgija — Mostert, 3 : 53,0.
Danija — Markersen, 3 : 58,1.
Ispanija — Fiferer, 4 : 07,9.
USA — Bouthron, 3 : 48,8.
Estija — Proem, 4 : 00,4.
Suomija — Larva, 3 : 52,0.
Graikija — Georgacopoulos, 4 : 01,4.

Olandija — Petit, 3 : 59,4.
Italija — Beccali, 3 : 41,0.
Japonija — Tanaka, 3 : 57,8.
Luxemburgas — Bachmann, 4 : 04,5.
Norvegija — Lehne, 3 : 53,2.
Lenkija — Kusocinski 3 : 54,0.

/B. d./

Ivadas.

Pradėdami „Lietuvyje“ sveikatos skyrių pirmoje eilėje aiškinsime ir kalbėsime apie tas ligas, kurios Brazilijoje ir bendrai išeiivių tarpe yra daugiausia išsiplatinusios. Gal kaikas atrodo keista, kad pradėsimė nuo venerinių ligų, bet užtikriname, kad darome tai tik iš praktikos, kad tos ligos čia Brazilijoje atneša daugiausia žalos ir dažnai yra priežastimi kitų sunkiai pagydomų ligų.

1. SIFILIS.

Ši liga yra daugiausia išsiplatinusi iš visų kitų venerinių ligų. Sifilis — labai išsiplatinusi liga vietinių gyventojų tarpe, tačiau būtų klaidinga manyti, kad jis nėra išsiplatinęs ir išeiivuose. Iš savo gydytojo praktikos žinau, kad rusų ir lietuvių, ypač nevedusiųjų tarpe ši liga yra išsiplatinusi. Daugelis nė nemano, kad jie turi sifilį. Bendrai ši liga Brazilijoje taip dažnai pasireiškia, kad daug kas apsiprato ir rimto dėmesio nereikia, lyg tai būtų tik menkiečiai. Beveik visi sergantieji bando gydytis, bet dažnai tik paviršutiniškai jį apgydo. Reti gydos pagal šiuo dienų medicinos mokslo reikalavimus.

Apie šios ligos pragaištingą įtaką šeimos ir visuomenės sifiliu sergantiems ir jų užkrėstoms ateinančioms kartoms tik labai retas težino.

Baisios sifilio pasekmės, kaip staigi mirtis, paralyžius, psichinės širdies ligos ir visa eilė kitų ligų, gimdymas negyvų arba ligotų psichiniai ar fiziniai vaikų — daugeliui visai nežinomos ir neįsprendžiamos. Tai vis neišgydyto sifilio padariniai.

Ateiviai, ypatingai mažiau apsisivietę, pasiduoda vietinių tam šių žmonių tvirtinimui, kad susirgimas šia liga „nėra e nada“ ir taip sau žiūri pro pirštus.

Šio rašinio svarbiausiu tikslu yra ne sistematiškas ligos aprašymas, bet noras nurodyti tas klaidas, kurias sergantieji padaro užsikrėsdami ir pradėdami ligą gydyti.

Aš noriu skaitytojo ypatingą dėmesį atkreipti į visokius vaisininkus, felčerius ir aplamai visų rūšių tariamuosius žinovus, kurie pigiai perša visokias žoles ir kitokius dirbtinius niekam tikusius preparatus, kuriais daugelis neišmanančių ligonių ir bando gydytis. Šie žmonės sifilio niekad negali gerai ir visiškai išgydyti, todėl, kad tos ligos gydymas reikalauja labai didelio patyrimo, žinojimo ir subebėjimo. Šių laikų medicinos mokslo nustatyta, kad sifilis sunkiausiai gydomas užsisenėjęs ir perėjęs į paskutinįją stadiją, kada jo pasekmėje dažnai ištinka visokios rūšies paralyžius, kartais staigi mirtis, psichinės ligos ir t. t.

Joks felčeris nei šundaktaris negydo sifilio pagal naujausius medicinos reikalavimus. Viena, dėl to, kad nemoka, o antra, kad bijosi naudoti stiprius ir kartais pavojingus vaistus, be kurių, ypač užsisenėjęs sifilis nepagydomas.

Daug kas man nepatikės, sakydams, kad pats gydėsi ir buvo nepatyrusių felčerių ar vaisininkų gydomas ir štai, jau ke li metai jaučiasi visai sveikas. Čia ir yra visas reikalas tame, kad paviršutinės sifilio žymės, kaip išbėrimas kaikiuro kūno dalių bei kiti požymiai dažnai duodasi lengvai apgydyti ir prastu gydymu. Bet tai dar nėra visiškai šios ligos išgydymas. Ne patyrusių gydytojų sifilis dažniausiai tik pavirš apgydomas. Atrodo, kad liga išgydyta, kai ligonis jaučiasi gerai. O jei, dar priede jis gauna laboratorijos patvirtimą, kad jo kraujuje nieko nerasta („negativo“), tai jis tikisi, kad tikrai sveikas. Bet tikrumoje jis lieka visam gyvenimui su sifiliu, kurio pasekmės, dažnai aštriose formose, pasirodys tik po kelių mėnesių, o kartais ir kelių metų.

Matomeji ligos požymiai dažnai visai pranyksta nuo kelių stiprių išsvirkunimų („okolių“) ir t. t. Tačiau nuo to liga nepranyko. Ji tik pasislėpė ir kartais net kraujo tyrimą padarius negalima jos atrasti. O ji tikrai yra. Ir pasirodo tik po ilgo laiko. Kraujo analizas dažnai skaudžiai suklaudina. Patirta, kad apie 60% ligonių, sirgusių ir apgydžiusių sifilį tik paviršutiniškai kraujuje neturėjo jokių sifilio žymių, o vienok nebuvo sveiki ir dar turėjo apgydytą sifilį.

Trumpai tariant, sifilį privalo gydyti tik geri gydytojai ir specialistai, bet ne kokie šundaktariai ir vaistininkai, kurie užsi kretusiam sifiliu ligoniui gali labai daug žalos padaryti užsenedindami ligą, paskui jau darosi kaskart sunkiau išgydoma.

Tik užsikrėtus ši liga daug greičiau ir lengviau pagydoma. Ir gydymas žymiai mažiau kainuoja. Tuo tarpu, kai užsisenėjęs sifilis reikalauja ilgo, meto diško gydymo, kol liga visai išgydoma. Kas pradžioje gailisi lėšų ir neturi kantrybės visiškai išsigydyti, tas užsenedinęs, arba tik pavirš apgydęs ligą paskui turi trigubai daugiau pri sientėti, išleisti daug pinigų ir sugaišti daug laiko.

Pavojingiausias sifilis yra tas kuris mažiausiai pasirodo odos paviršiuje bet slepiasi giliai viduje.

(B. d.)

Kam reikalingas švarumas.

Sakoma, kad didžiausias kiekvieno žmogaus turtas yra sveikata. Be sveikatos nesukrausis ir turtas. O jei ir turtingas būsi — neturėdamas sveikatos, negalėsi savo turtais naudotis. Nesveikas žmogus yra nelaimingiausias. Vokiečių išminčius (filosofas) A. Šopenhauer'is sako, kad dešimtosios žmogaus laimės priklausau nuo jo sveikatos. Ir iš tiesų. Laimingesnis yra sveikas elgeta, negu ligotas karalius. Yra tūkstantis ligų bet sveikata tik viena. Sveikas žmogus rūpi nasi ne tik savimi, bet ir savo šeima, artimu, visuomene, tauta. Ligotas žmogus dažnai ir savim rūpintis negali. Jis yra sunkeny

be savo šeimai, visuomenei. Tūkstančiai ligonių, ar be sveikatos likusių žmonių, yra mūsų visuomenei sunki našta. Daug galėtume sutaupyti pinigų, sustvirtinti ekonomiškai, pakilti kultūriškai, jei mūsų tarpe būtų mažiau ligonių ir silpnos sveikatos žmonių.

Nors sveikata ir yra brangus žmogaus turtas, bet tą turtą ne visada mokame branginti. Pagrindinė sveikatos saugojimo priemonė yra švarumas. Dėl nešvarumo mūsų krašte daug daugiau miršta mažų vaikų, negu kultūringose Vakarų Europos valstybėse. Pavyzdžiui, Lietuvoje per metus numiršta apie 12-13 tūkstančių vaikų, nesulaukusių vienu metų amžiaus. Vėl dėl nešvarumo daug žmonių užsikrečia džiova, vidurių šilvine, kruvinąja, trachoma ir kitomis ligomis. Nešvarumas padeda plisti lėmpamoms ligoms, didina mūsų krašte mirtingumą, ligonių ir negalinčių darbo dirbti žmonių skaičių.

Garbus mokslininkas profesorius Lipsinc sako, kad didžiausias žmogaus ilgo gyvenimo prie šas yra nešvarumas. Žmogus miršta nuo to, kad jo kūnas viduje susiteršia. O kas mūsų ne norėtų ilgiau gyventi? Labai ir labai retas. Jei švariau gyvenime, tai ir mažiau sirgime, ilgiau gyvenime, stipresni, ilgiau gyvenime, būsimė laimingesni. Tada tikrai mažiau lėšų ir laiko išleisime gydymuisi.

Iš kur atsiranda nešvarumas? Daugelis mūsų galvoja, kad švariai gyventi gali tik turtingieji, vadinamieji ponai, o neturtingam žmogui, esą, švariai gyventi neįmanoma. Klaidingai galvojome. Švariai gyventi gali ne tik turtingas, bet ir beturtis. An tai, daugumas japonų gyvena labai vingiai, o tuo tarpu plačiai žinomi kaip viena švariausių pasaulio tautų. O vėl žydai dažnai ir pasiturintiniai gyvena, bet apie jų švarumą geriau ne kalbėti. Ar neturtingas žmogus būtina turi būti atsilikęs, apskretęs, purvais apaugęs? Ar pas neturtingą žmogų pirkioje būna tik turtingi lubos voratinkliai apkarstyti, grindys grybais, o sienos pelėsiais apaugusios? Kas gali užginti neturtingam žmogui kasdien langus atidaryti ir pirkį pravėdinti? Ne! Neturtas negali būti nešvarumo priežastimi.

Nešvarumu pasižymi vergai, be laisviam ir baudžiamos laikų žmonės. Lietuvių tauta ilgus amžius buvo svetimųjų valdoma. Buvusiems mūsų valdovams rusams visai nerūpėjo lietuvių švietimas ir kultūros kelimas. Priešingai, kur galėdami ir kiek galėdami švietimą slopino. Švarumas eina lygiagrečiai su švietimu, kultūra.

Todėl mes ir dabar dažnai nesirūpiname švarumu ir negalime tame dalyke prilygti, pavyzdžiui, vokiečiams, danams, olandams ir kitoms švarumu žinomoms tautoms.

Taigi nešvarumas yra mūsų politinės nelaisvės, baudžiamos liekana. Reikia su ta vergijos liekana, su ta daugelio mūsų nelaimių priežastimi, kovoti. Tautai, kuri nori gyvuoti, turi rūpintis švarumu, turi mokytis švariai gyventi.

Kaip matuoti ligonių karštį.

Gyd. A. Starkus.

Daugeliui ligų pažinti svarbu žinoti, ar turi ligonis karščio.

Jei ligonis karštas, skruostai paraudę, greit alsuoja, greičiau širdis plaka — galime tikrai tvirtinti, kad mūsų ligonis karščiuoja, bet kiek to karščio, parodo tik termometras.

Ligonių temperatūrai matuoti reikia turėti tam tikrą (specialų) termometrą. Jis tuo skiriasi nuo paprastų sieninių termometrų, kad jame sužymėti laipsniai tik tarp 35 ir 42, t. y. čia matome sužymėtas skaitlines 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41 ir 42. Šitos skaitlinės rodo pilnus laipsnius. Tarp kiekvienų dviejų skaitlinių yra dešimt skersinių brūkšnelių, kurių kiekvienas yra lygus vienai desimtajai laipsnio daliai.

Pamatavę karštį ir išėmę termometrą žiūrime, kaip aukštai pakilo gyvsidabrio stulpelis (termometro viduj). Leiskime, kad jis prašo 38 ir siekia ketvirtą skersinį brūkšnelį, vadinasi mūsų ligonis turi 38 ir 4 desimtadalius laipsnio karščio arba stačiai sakome: 38 ir 4, o užrašome taip: 38,4 ir t. t.

Temperatūrą pamatavus ir užrašius, termometras paimamas už drūtgalo ir ranka stipriai sukrečiamas bent 2—3 kartus. Gyvsidabris nukrinta ir termometras nieko nerodo. Tada padedame jį saugioj vietoj.

Kiekvieną kartą, prieš karštį matuojant, reikia patikrinti, ar termometras nukratytas; to nepadarę galime apsirikti, nes šiuose termometruose gyvsidabris pati nenukrinta!

Ligonių temperatūra paprastai matuojama pažastyje, prieš tai sausai ją iššluoščius; tačiau karštį galime matuoti žarnoj ir burnoj, po liežuviu.

Maži vaikai ligoje būna neramūs ir nesiduoda karštį pamatuoti. Tokių vaikų nereikia per daug erzinti, o geriausia paimti ant rankų ir termometrą įdėti į kirkšnį, kojelę prilenkus palai kyti, o vaiką panešioti. Taip vaikai nurimsta ir jiems pamatuojama karštį visai be triukšmo. Kamiams vaikams karštis matuojamas žarnelėje.

Karštį matuojant termometrą laikome 10 min.; to pakanka.

KAIP UŽDĖTI ŠILDOMĄJĮ KOM

PRESĄ.

Šiluma ramina skausmą, dėl to kompresus dedame tada, kada ligonis skundžiasi skausmais. Ar šonas skauda, ar diegliai viduriuose — dedame kompresą. Šildomasis kompresas tai vadinasi dėl to, kad jis šildo. Kad kompresas šildytų reikia ant šlapio drobės gabalo uždėti guminę paklodėlę arba vaškuotą popierių.

Šildomasis kompresas taip padaromas: 1) pirmiausia uždėdamas ant kūno kelialinkas šlapias drobės gabalas; 2) virš jo dedame vatos, lignino (medinės vatos — pigu!) arba vilnonės medžiagos sluogsnis (galima uždėti vilnonį šaliką ar vilnonę skarelę); 4) aprišti bintu arba rankšluosčiu.

Išidėmėkite, kad kompresas tik taga šildys, jei a) gerai priglulis prie kūno ir b) jei kiekvienas sekantis kompreso sluogsnis bus platesnis, t. y., ceretą bent per pirštą platesnė negu šlapia drobė, vatos sluogsnis platesnis, negu cereta arba vaškinis popieris ir t. t. Gerai uždėtas kompresas šildys visada, vistiek ar jis bus dedamas iš šilto ar šalto vandens.

Vieton vandens galima imti pusiau vandeniu atmiestą degtinę.

Kompresą laikyti 2—3 val. Jei ligonis miega, arba naktį, galima laikyti ir ilgiau. bet jei tik kompreso kraštai atsoja, ligonis pradeda jausti šaltį, kompresą reikia tuoj nuimti.

Kompresą dažnai gali pavaduoti guminė pūslė arba butelis pripildytas karšto vandens. Tik tokią pūslę dedant prie kūno, reikia apvynioti kelialinkiu rankšluosčiu /ypačiai jei vanduo karštas/, kad odos nenudegintų.

Gana ilgai užlaiko šilumą pelenai, sėmenys, dėl to reikale, pripylus į maišelį, galima ir juos panaudoti.

Sėmenys sušildomos puode, supilamos į maišelį ir pridėdamos prie skaudomos vietos. Tik sėmenys sutepa odą, skalbinius nuo pelenų apdulka patalinė, dėl to geriau uždėti kompresą arba guminę pūslę su šiltu vandeniu.

ŠALTAS KOMPRESAS.

Kartais, esant skausmams, geriau dėti šaltus kompresus arba ledą, ypačiai kada galva skauda aš širdis muša.

Ant galvos, kada ligonis klie di arba jam galva skauda ir prie širdies, jei širdis muša, de dame kelialinką drobės gabalą, suvilgytą labai šaltame vandenyje. Kaip tik šlapia drobė su šyla (tas atsitinka per 2—3 min.) reikia ją pakeisti.

Toks dažnas šaltų kompresų keitimas sudaro daug nepatogumų, — sušlampa patalinė, skalbinių, tad geriau tuo tikslu panaudoti guminę pūslę su ledu arba šaltu vandeniu. Tokia pūslė būtina reikėtų turėti, jeigu šalti kompresai reikia dėti 2—3 dienas. Tą pačią pūslę galima naudoti ir karštam vandeniu.

(„M. L.“)

DR. BORIS CHIPIAKOFF

RUA YPIRANGA, 193 (kertė rua Santa Ephigenia)

Telf. 4-0316

Vidujinės, nervų, odos ligos. Speciali venerinių ligų klinika. Visiškas genorejimas per 10—15 dienų su garsonu. Konsultorija atidaryta iki 9 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 10 iki 12 val.

2000 metų ažuolas.

Lietuvos krašto pačiuose vasaros rytuose, netoli Latvijos sienos, Zarasų apskr., yra vieta vadinama Stelmužė. Žemė ten prasta, skurdūs smėlynai, ir gyventojai neturtingi. Tačiau ta vieta labai garsi. Stelmužėje auga 2.000 metų ažuolas, kuris yra toks storas, kurio ne tik Lie-

Clevelando liepuvių darželio parko laiptai.

tuvoje nerasi, bet ir Europoje. Minimas ažuolas iš tikrųjų yra nepaprastas. Aukštumo jis ne aukštas, bet storumo, tai yra ko pažūrėti. Sustoję aplinkui dešimtis vyrų, ištiesia rankas ir tai dar vargiai apkabina. Stūksa sau jis, išsikerojęs šakomis, kažkada vėjo nulaužta viršūne ir stebina visus, kas jo pažūrėti atvyksta. Atvyksta apžiūrėti būriai žmonių, kurie stebisi jo senumu, storumu ir beržu, dviem šermukšniais ir lazdynu, augančiais jo viršūnės vietoje. Šių medžių sėklas toj keistoj „dirvoj“ yra pasodinęs greičiausiai vėjas. O sėklos, radusios puve nose pakankamai drėgmės ir maisto, sudygo, suklestėjo ir išaugo jau į medelius. Netoli šio ažuolo yra labai sena bažnytelė, kuri statyta dar kirviu. Gražų įspūdį daro padarytos medinės statulos ir šventųjų paveikslai, kurias padirbo, išskaptavo vienas vienuolis. Vasaros metu, į Stelmužę atvyksta daug beekskursuojančių jaunųjų ūki-

ninkų ratelių, kurie lankydami žavinguosius Zarasus, užsuka pažūrėti gražių Stelmužės apylinkių, ažuolo ir bažnytelės.

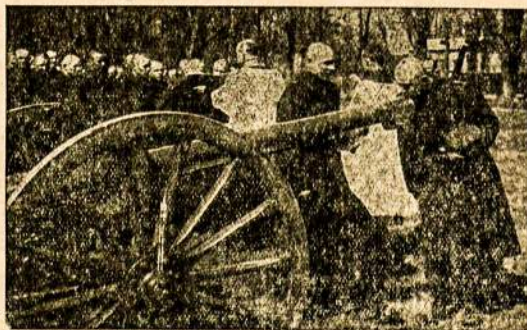
I Afrika perkels 20.000 ūkininkų.

Italai užėmė Etiopiją, yra numatę pravesti joje didžiulę kolonizaciją, kad po 40—50 metų sa vo imperijai gautų iš jos naudos Kolonistams duodama įvairiausių lengvatų. Šiuo metu jie yra numatę pravesti negirdėto masto kolonizacinį bandymą, kurio rezultatai neabejoja.

Iki šio laiko Libijoje priskaitoma iki 12.000 italų kolonistų. Kiekvienai šeimai skiria 10—15 hektarų žemės, prie kiekvieno tokio namo yra tvartas, svirnas, kluonas, ats. pastatas ir šulinys Kiekviena tokia sodyba italų vyriausybei kaštavusi apie 50.000 litų. Ūkiai įrengti grupėmis kaimų forma, surišti tarpusavy automobilių keliais ir artimiausiu laiku per visus kaimus pe-reis vandentiekis.

Plikiai mažiausiai bijo šalčio.

Kas labiausiai bijo šalčio? Paryžiaus gydytojai, pasirėmę daugelio metų tyrinėjimais ir įvairiais mokslo daviniais, išvedė, kad plikiai mažiausiai bijo šalčio ir kad jie daug rečiau peršala, negu žmonės su gerais

Lietuvos artilerininkų priesaika: Prisiekdami ištikimai tarnauti Tėvynei, kareiviai bučiuoja patranką.

plaukais. Be to, žmonės baltos spalvos plaukais taip pat daug rečiau peršala, negu žmonės juo daplaukiai. Moterys, dėvinčios lengvus rūbus, retai serga sloga ir gerklės ligomis.

Kas atsitinka, kai pamaldų metu islenka i bažnyčia liūtas

Olandijos miestelio Sittaro ir jo apylinkių gyventojai neseniai pergyveno kelias minutes nepaprasto šurpo. Kurį tai sekma dieną jie susirinko į bažnyčią pasimelsti ir buvo mirtinai išgąsdinti liūto. Liūtas pasirodė bažnyčios tarpduryje pačių mišų metu. Arčiau durų buvusieji žmonės, išvydę laukinį svečią pastyro iš baimės, bet tuoj atsigrąžė ir pradėjo trauktis tolyn. Kelios moterys sukliko ir apalpo. Klyksmas bažnyčioje nėra įprastas dalykas. Dėl to sužiūro į durų pusę visi, kas tik buvo atėję pasimelsti. Matydami bestovintį ant slenkščio milžinišką žvėrį, žmonės neteko proto. Visi kaip vienas jie pasisiautė į didžiojo altoriaus pusę, tikėdamiesi pasprukti pro zokrastijos duris. Šoko į zokrastiją net ir kunigas palikdamas altorių. Mažytės zokrastijos durys bema-tant užsikimšo. O tuo tarpu liūtas nuo durų pradėjo slinkti į bažnyčios vidurį, išdidžiai raitydamas uodegą ir niurnėdamas, lyg nepaprastai patenkintas ki-

lusia panika. Liūto artėjimas žmones pribalgė. Jie pradėjo lipti vienas ant kito, skinti ke-lią į zokrastiją kumštėmis ir šaukti, tarytum skęsdami. Nežinia-kuo viskas būtų pasibaigę, jei ne vienas policininkas. Jis išsitraukė revolverį ir suvarė liū-tui į galvą šešias kulkas. Žmonės, išgirdę šūvius, atsipeikėjo. Tačiau sąmyšis baigėsi dar ne greitai, nes pasirodė, kad arti dvidešimties gerokai apmindžio-tų žmonių reikia gabenti į ligo-ninę. Nelaimingasis liūtas buvo pasprukęs iš cirko, atvykusio į Sittardą palinksinti žmonių.

Numirėlis išlošė 80.000 dolerių.

Neseniai Los Angeles mieste (Amerikoje) mirė vienišas senis Medardas Mosney. Žmogus buvo labai nusigyvenęs. Mažame kam-baryje gyveno vienas, tik retkarčiais aplankomas savo vai-ku. Miręs senelis tyčiausiai bu-vo palaidotas, ir jau būtų ra-miai išsėjęs amžiname patale, jeigu ne loterijos bilietas: Prieš kiek laiko įvyko didelės labda-ringos draugijos loterijos loši-mas. Vienam bilietui teko 80.000 dolerių laimikis. Bet į jį niekas ilgai neatsiliepė. Patikrinus sa-rašus nustatyta, kad 80.000 do-lerių atiteko Medardui Mosney-pirktajam bilietui. Giminės su-kruoto aiškinti, kur galėjęs pasi-dėti bilietas. Išieškojo, iškrapš-tė visus kambario kampus, iš-va-tė daiktus, tačiau bilieto ne-rado. Tuomet vienam ieškoju-sių dingtelėjo mintis, kad bilie-tas galėjęs likti švarko kišenė-je, kuriuo apvilktas mirusis. Ka-pų administracijai neleidus at-kasti kapo, giminaičiai atkasė-nakčia. Tačiau tai pastebėjo ka-pų sargas. Nors šie už kapo iš-niekinimą atsidūrė teisme, tačiau laimingąjį bilietą rado dešinėje senio kišenėje ir gavo visus 80.000 dolerių. Už kapo išnieki-nimą trys asmenys gavo po vie-ną mėnesį kalėjimo ir sumokė-jo 1000 dolerių baudos.

JUOKAI

PAKARUOKLIO JUMORAS...

Nusmerktąjį pakarti vežė prie kartuvių. Smalsuoliai, pralenk-dami vežimą, kuriuo nusmerkta-sis buvo vežamas, skubėjo ankš-čiau patekti į vykdymo vietą.
— Kur jūs skubate, — sušu-ko nusmerktasis, — juk be ma-nęs vistiek ten nieko nebūs.

ŽMOGUS IR MAŠINA...

— Kodėl taip sutinęs jūsų žan-das?
— Vakar buvau viename fab-rike ir per arti priėjau prie ma-šinos.
— Keista, — atrodo, kad tai-rankų darbas...

TINGINYS...

Mokytojas, norėdamas sugė-dinti apsileidusį mokinį, sako:
— Oi, Joneli, tu taip tingi mo-kytis, kad visai nieko nežinai. Na, pasakyk man, pavyzdžiui, kas tai yra tinginys?
— Tinginys, pone mokytojau, yra toks žmogus, kuris, jei vė-jas nuneša jo kepurę, tol stovi kol vėjas atsisuka ir atneša ke-purę atgal, — paaiškino tinginė-lis.

MADOS IŠDAIGOS...

— Kur taip skubi? — klausia praėivis savo draugą gatvėje.
— Aš nupirkau žmonai naują skrybėlę ir dabar skubu greičiau pareiti namo, kol skrybėlė dar neišėjo iš mados.

NEDIDELIS NUOSTOLIS...

Savo automobiliu ponas Kinka važiavo namo. Visą laiką jis jautė, kad kažką pametė. Porą kartų jis sustojo ir gerai patik-rino bagažą. Viskas atrodė tvar-koj.
Kai pagaliau privažiavo nam-us, jį pasitiko mažoji dukrelė ir nustebusi paklausė:
— O kur tu palikai mamą?...

Vaikų Kampelis

I. baigusiuosius!

Sekmadienį, gruodžio 11 d. Dr. Vinco Kudirkos mokykloje savoj iškilmingoje šventėje vai-rikavote kelerių mokslo metų garbingą darbą. Baigėte pra-džios mokyklą, bet įgijote tik žiupsnelį tų žinių ką šiandien mokslo pasaulis žino. Jaunieji, kreipiuosi į jus su prašymu — nepasitenkinti tik pradžios mo-kyklos suteiktu mokslu, bet ver-žtis, dar daug veržtis pirmyn.
Norėk būti dideliu, garbingu žmogumi, norėk turėti platų mokslo pasaulį! Sakyk, kas ta-vo galingiems norams drįs pas-toti kelią, tu gyvybės pilnas jau nuoli! Visas pasaulis ir gyveni-mas prieš tave, — imk ir pa-verk jį sau. Tavo dideli norai, dar glėbys stiprios valios viską nugalės — čia sutirps ir tėvų neturtas ir tavo nesugebėjimai. Tik norėk ir Aukščiausias tau padės.

Visuomet pakelta galva, irkis

pirmyn tvirtu žingsniu plačiuoju gyvenimo keliu. Neliuk ašarų pats, tai nieko nepadės, bet geriau jas šluostyk kitiems. Atsi-mink, kiekvienas nepasisekimas tai savęs užsigrūdinimas ir ke-lias į laimėjimą.

MŪSŲ ŽEMĖ.

Ten, kur bangos Nemunėlio, Kvapūs vasaros žiedai, Kur bakūžė artojelio, Kur didvyrių mūsų kapai;

Ten, kursriaunios Neries vilnys į krantus taškena, Kur didvyrių aukos kilnios Praeitį mums, mena;

Ten, kur aukštos pušys snaudžia Dangų mūsų remia, Kur varpai variniai gaudžia, — Mūsų rasim žemę...

M. Pamputis.

RAGANA PAMOTĖ

Mamos pasaka.

(Pabaiga)

Nuvažiavo tėvas į tą trobelę ir rado mergaitę gyvą ir viso-kių gėrybių apkrautą. Tuoj tė-vas įsodino mergaitę į vežimą, susikrovė gėrybes ir linksmas važiavo namo.

Pamotė, išgirdus parvažiuo-jant, sako:

— Marytės kaulus parveža!

Bet šuniukas sako:

— Marytę su daugybe brange-nybių parveža!

Ragana supyko ir išmušė šu-niukui koją. Bet šuniukas vis nepalioves šaukęs. Ragana jam išmušė kitą koją. Pagaliau par-važiavo tėvas su Maryte. Pamo-tė drebo iš piktumo: kaip tai galėjo įvykti?! Iš kur mergaitė tiek turto gavo?!

Kitą dieną pamotė liepia vež-ti Onytę:

— Mano mergaitė daugiau gė-rybių parveš!

Nuvežė tėvas Onytę į tą pa-čią trobelę, paliko kaip savo dukterį, ir išvažiavo namo. Ony-

tė netrukdoma užsikūrė ugnį ir virėsi valgyti. Atsisėdus valgyt atbėgo ta pati pelytė ir prašo:

— Duok, gražute, valgyti.

Bet Onytė kaip duos su šau-kštu per galvą ir sako:

— Kaip tu drįsti manęs pra-šyti?!

Pelytė nubėgo ir pasislėpė. Pavalgius, Onytė atsigulė ir už-migo. Vidurnaktį įsiveržė meš-ka į trobelę ir sako:

— Na, gražioji mergele, eisi-va pažaisiti! Aš tau duosiu var-pelį, tu užriši man akis ir bė-giosi, o aš tave gaudysiu. Jei tave sugausiu, tai suvalgysiu, jeigu ne, tai apdovanosiu!

Onytė užrišo meškai akis, bė-giojo ir skambino, o pelytė, iš-kišus iš urvo galvą, sako:

— Šykštuoliams laimės nėra!

Meška tuoj sugavo Onytę, su-valgė ir, supylus kaulus į kam-pą, išėjo.

Rytojaus dieną pamotė anksti rytą varo tėvą su dviem veži-mais jos dukterį parvežti. Nu-važiavo tėvas ir išsigando, ra-

dęs kaulų krūvą kampe supiltą. Surinkęs tuos kaulus, supylė į maišą ir grįžo namo.

Pamotė, išgirdus parvažiuo-jant, emė šaukti:

— Mano dukrelė parvažiuoja ir du vežimus gėrybių parsive-ža!

Šuniukas atsiliepė:

— Tai ne gėrybių parveža, o Onytės kaulus!

Pamotė supykus išmušė šuni-ku paskutines kojas ir vis šau-kė, kad jos duklė su gėrybėmis parvažiuoja. Šuniukas vėl sa-vo pasakė, tai ji pribėgus jį užmušė.

Pagaliau parvažiavo tėvas su kaulų krūva. Pamačius tai ra-gana pamotė, krito negyva ant žemės. Tėvas su savo dukrele dar ilgai ir laimingai gyveno.

UŽDAVINYS NR. 10. (2 t.)

Kiekvienoje kambario kertėje tupi po katę, kurios kiekviena mato po 3 kates. Kiek kačių tu pi iš viso kambaryje?

PRISIEKUSIS VERTĖJAS.
MIGUEL OCOUGNE

Rua 15 de Novembro Nr. 32. Tel. 2-6393

Verčia iš visų kalbų įvairius dokumentus kaip va: kontrak-
n visokius liūdijimus ir t. t.
Paruošia įvairius dokumentus įvairiuose atsitikimuose: Cha-
madoms ir pilietybės įgijimui.

Daktaras
A. Jazara-Snege

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, ve-
nerijos ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.
LADEIRA PORTO GERAL 12 sobr. (kampus Boa Vista ir 25 de
Março) 2 andar, salas 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.
Tel. buto 2-5068.

„Kadernetos“ (Carteira de identidade)

tik 80\$000. Einant įstatymu Nr. 406 privaloma kiekvie-
nam svetimtaučiu. Išsiimkite „kadernetą“ negaišdami laiko

Dr. De Thimé rua Direita, 36 1° andar, sala 10.

Dr. Paulo Licciardi

Santa Casa Gydytojas-Operatorius

SKILVIO, KEPENŲ, UTERO, OVARIJŲ, MĖNESINIŲ PER
TURBACIJOS, HEMORAGIJOS, Sifilio ir venerinių ligų gy-
dymas. REUMATIZMAS ir vyrų bei moterų chroniška ir
aštri GONOREJA gydoma pagal naujausius medicinos pro-
cesus. Egzema, kojų prakaitavimas, cukraus liga. Ben-
dras gydymas anemijos, llesumo, negalavimų, lytiško sil-
pnumo ir t. t. Bendra chirurgija.

Konsultorija ir gyvenamoji vieta RUA SILVA PINTO, 444
Priėmimas nuo 11 iki 12 val. ir nuo 15 ligi 20 valandos
vakaro. Tel. 5-4175. KVIECIAMAS VYKSTAI NAMUS BET
KURIĄ VALANDĄ DIENĄ IR NAKTĮ.

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOKATAS

(Diplomuotas São Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės
pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir
visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5.
Telef. 2-4214. Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 v. v.
KALBA LIETUVIŠKAI.

PIJAUS RUTKAUSKO

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVYKLA

„ROYAL“

Atlieka darbą greitai, sąžiningai, gražiai, punktualiai ir
pigiau negu kitur. Siuvama pagal naujausių madų mode-
lius. LIETUVIAMS NUOLAIDA.

Didelis įvairiausių medžiagų (vietinių ir užsieninių) pa-
sirinkimas.
SIUVAME IR IŠSIMOKĖJIMUI LABAI LENGVOMIS SA-
LYGOMIS. UŽEIKITE ĮSITIKINTI!

Rua Duque de Caxias Nr. 627 S. Paulo.

DANTISTAS

JOSE LEVKOVITS

Rua Silva Pinto, 264 sobr.
São Paulo. Tel. 5-4954

Diplomuotas Europoje ir São
Pauly, su daugelio metų prakti-
kos. — Blombuoja dantis už
10\$000 su parcelana, arba sidab-
ru. — Darbas garantuotas. Trau-
kia dantis be skausmo už 5\$000
Atidaryta dieną ir naktį.

Vokiečių fotografijų įstaiga

„BERNARDO“

Išteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus foto-
grafijų srity. Specialybė pa-
didinime, o taip pat su da-
žais.

Darbas greitas, sąžiningas
ir pigus. Vyksta į namus fo-
tografijų reikalais. Daro iš
fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua S. Caetano, 447 (sen.
nr. 111). Tel. 4-5576 S. Paulo

Didžiausia naujiena

Kiekvienam įsidėmėtina!

„Lietuvio“ Administracijoje
galima gauti įvai-
riausių LIETUVIŠKŲ KNYGŲ IR
LIETUVIŠKŲ PLOKŠTELIŲ.

Knygų ir plokštelių pasirinki-
mas didžiausias ir kainos labai
priėnamos. Užeikite įsitikinti.
Atskirai skelbime knygų ir plo-
kštelių katalogą su kainomis.
Tais pat galima gauti Lietuvos
Vyčių ir šiaip įvairių paveikslų
bei Lietuvos vaizdų atvirukų.

Knygos, vyčiai, paveiksiai ir
atvirukai užsakant siunčiami ir
į provinciją registruotu siunti-
niu. Už kiekvienos knygos ir
paveikslų persiuntimą imama 800
reisu. Siunčiant didesnį kiekį
persiuntimo išlaidos mažesnės.

Pinigus ir užsakymus, siųsti šiuo
adresu:

„LIETUVIS“ CAIXA POSTAL
1767 SÃO PAULO. Asmeniškai
kreiptis: Rua Bandeirantes, 474
S. Paulo.

Pastaba: Siunčiant pinigus reik-
kia pažymėti laiške kokiam rei-
kalui jie siunčiami ir nurodyti
AIŠKU IR TIKSLU SAVO ADRE
SA. Plokštelės į provinciją ne-
siunčiamos.

Pasinaudokite proga šiandien
pat!

Lietuviška

Spaustuvė

BALTICA

Labai pigiai ir gražiai
atlieka visus spaustu-
vės darbus.

Lietuviams nuolaida.

Užeikite įsitikinti

A. BUMBLIS

R. João Theodoro, 194

TEL. 4-2640

**Lietuviškos muzikos ir dainos
koncertai**

Gautos iš Kauno naujausios lietuviškos plokštelės
(Demonstruojamos su garsiakalbe mašina)

SEKMADIENIAIS, ŠVENTADIENIAIS IR VISOMIS DIE-
NOMIS NUO 2 VALANDŲ DIENOS! VAKARAIŠ STY-
GŲ ORKESTRAS (TRIO)
Lietuvių Užeigoje

BAR RIO BRANCO

Rua Visc. Rio Branco, 461 Tel. 4-2435
S. Paulo.

Sklypai Villa Lucia

Villa Prudentes rajonas neapsakomai progresuoja. Gera
padėtis — didelė ateitis. Liko nedaug sklypų.

Parduodame prieinamomis išsimokėjimo geriausiomis sąly-
gomis, mėnesinėmis ratomis per 7 metus be užstato, su mažu
našu. Pasinaudokite proga. Duodame medžiagą greitai sta-
tybai.

Bondės Villa Prudente ir autobusai Villa Zelina.

Raštinė Vietoje

**„Lietuvis“ ir lietuviški
laikraščiai** pardavinėjami:

SÃO PAULO MIESTE:

1. Ant Largo da Sè prie laikrodžio ir «bondžių» galeri-
jos; 2. Prie centralinio pašto laiptų ir kampo. Bom Retiro ra-
jone: 1. Baužio krautuvėje, 2. Silva Pinto ir Pua J. Paulino
laikraščių kioske, 3. «José Paulino» vaistinėje, 4. Genevičiaus
krautuvėje, 5. prie Luz tilto, 6. Luz stoties kioske. Mokus rajo
ne: 1. Rua da Mooca ir av. P. es de Barros kampo laikraščių
kioske, 2. Dr. V. Kudirkos mokykloje. V. BELOS IR V. ZELI-
NOS Rajone: 1. Vygelio krautuvėje, 2. Vytauto Didžiojo mokyk.
V. ANASTAZIJOS rajone: 1. Lapos kioske, (Lapoje) 2. Kirilaus-
ko krautuvėje ir pas Skadą. NOATE IR BRAZ stoties kioskuo-
se. SÃO CAETANO stoties kioske. PARQUE DAS NAÇÕES
Maironio lietuvių mokykloje, SANTOS MIESTE: Santos stoties
kioske. RIO DE JANEIRO MIESTE: 1. Pas p. p. Ramanauskus,
rua Bella 130 ir pas Polykarpą Labedevą, av. Mém de Sa 110

PASTABA: Be aukščiau paminėtų vietų «Lietuvį» ir laikra-
ščius iš Lietuvos bei kitur pardavinėja mūsų platintojai visuose
lietuvišiais apgyventuose rajonuose išnešiodami po namus.

Seniausia Lietuviška Siūvykla Mūsų Kolonijoj

„KAUNAS“

Kaune diplomuoto siuvėjo JUOZO ŠLIKOTOS

**ALFAIATARIA
KAUNAS**

Didelis gerų ir moderniškų medžiagų pasirinkimas.
Medžiagas perku didelėmis partijomis pigiau, todėl ir kos-
tusiai mūsų siūvykloje pigiau, kaip kitur.

Taip pat turime gatavų kostiumų ir kelnų šlapintos medžia-
gos siūtų mūsų siūvykloje.

Kelnės ant užsakymo vilnonės medžiagos tik 38\$000.
Rua Duque de Caxias Nr. 40 (Prie Sorocabano stoties) S. Paulo

Laivakortes į Lietuvą ir iš Lietuvos pigiausiomis kainomis

Parduodame laivakortes pigiausiomis, ne-
gu kur kitur kainomis. Duodame patari-
mų visais išėvybės klausimais. Negalin-
tiems atvykti į São Paulo į užklausimus
atsakome raštu. Rašyt galima lietuviškai
arba kuria nors kita kalba.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E CIA

Rua Maua 207 kampus rua Conceição prie pat Luz stoties.

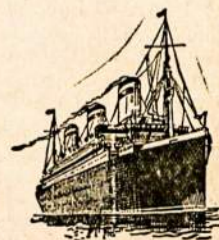
Įstaigos darbo teisingumas garantuotas 100:000\$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai.

Įstaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

Darome pinigines perlaidas į Lietuvą
litas per Lietuvos Banką.

Perkame ir parduodame dolerius ir
kitą svetimą valiutą geriausiomis kainomis.
Patarnavimas greitas ir sąži-
ningas.

Įkurta 1900 m.

Ivairios žinios

Pradėjo veikti ekstradicijos sutartis tarp Lietuvos ir Brazilijos.

Šiomis dienomis Brazilijos Respublikos Prezidentas Getulio Vargas pasirašė dekretą, kuriuo patvirtinama sudarytoji nusikaltėlių išdavimo sutartis tarp Lietuvos ir Brazilijos. Sutartis pradėjo veikti nuo minėto dekreto paskelbimo dienos.

Ateivių klausimas Pan-Amerikos konferencijoje

Be eilės kitų klausimų Pan-Amerikos konferencijoje svarstomas ir tautinių mažumų bei ateivių klausimas Amerikos valstybėse. Daugumas konferencijos deligatų yra tos nuomonės, kad į Pietų Amerikos valstybes atvykstantieji ateiviai turi būti milluotis ir todėl negali sudaryti atskirų tautinių mažumų su betkokiomis politinėmis teisėmis.

JAPONAI TOLIAU PUOLA KINIEČIUS.

Japonų kariuomenės dalys vėl kaikiuriuose frontuose daugiau įsitvirtino ir smarkiai puolė kiniečių pozicijas. Smarkiausiai veikia japonų aviacija, prieš kurią kiniečiai, turėdami labai mažai karų lėktuvų, negali atsispirti.

ISPANIJOS BUS ATSTATYTA MONARCHIJA.

Iš Paryžiaus pranešama, kad generolas Franco esąs didelis šalininkas monarchijos atstatymo Ispanijoje. Sukilėlių vyriausybė nusprendė grąžinti visas teises buvusiam Ispanijos karaliui Alfonsui XIII. Spėjama, kad Ispanijos karaliū bus paskelbtas Alfonso XIII sūnus.

Geriausia ir pigiausia Kalėdoms dovana!

Jau išėjo iš spaudos Kosto Činčiko — Lietuvos įdomus ir mponuojantis poezijos rinkinys „VELNIAI ROJUJ“. Tai pirmoji Brazilijoje lietuviška knyga, kurioje paprastais, kiekvienam ietuviui suprantamais, žodžiais apdainuota mūsų vargai, gyvenimas įvairiuose pasaulio kraštuose ir nepasiekiamas laimė... Lietuvi, nepraleiskite progos! Kiekvienas nusipirkite ir perskaitykite. Čia jūs dvasia ras daug peno? Knyga 70 puslapių. Nebrangi, tik 3\$500, Lietuvoje — 1,10 lt., Lenkijoje — 1 zł., ir U. S. A. — 20 ct.

Knygą galima gauti visuose São Paulo kioskuose, kur tik pardavinėjama lietuviški laikraščiai. Norintieji užsisakyti į provinciją ir kitas valstybes privalo siųsti pinigus ir reikalavimą šiuo adresu: Konstanty Czynczyk Rua Bandeirantes, 474. „Lietuvio“ Redakcija/ São Paulo, Brazil.

ISTATYMAI SVETIMŠALIAMS

Informacijų Agencia, įsisteigusi Rua José Bonifacio, 390 sobre-loja, sala K, praneša savo klientų ir bendrai visuomenės žiniai, kad šiomis dienomis perkėlė savo raštinę iš minėtosios gatvės į RUA DOS GUSMÕES Nr. 324 (arti Gabinete de Investigações), kur ir toliau tęs visus svetimšalių legalizacijos ir registracijos dokumentų sutvarkymo darbus.

Taip pat priimama visokie dokumentai vertimui. Atidaryta nuo 8 val. iki 6 val. vakaro.

RUA DOS GUSMÕES, Nr. 324.
(ši gatvė prasideda arti Luz stoties)

KIEK IŠVEŽTA KAVOS.

Nuo liepos iki lapkričio mėnesio Brazilija išvežė į užsienį ir patiekė pasaulinei rinkai 11 milijonų su viršum maišų kavos. Brazilijos kavos eksportas žymiai padidėjo į Šiaurės Ameriką.

ŠAMOKSLAS VOKIETIJOS KARIUOMENĖJE.

Iš Londono pranešama, kad Vokietijos karininkų tarpe susėktas šamokslas prieš Hitlerio valdžią. Šamokslininkai turėję tikslą apsupti Hitlerio rezidenciją, jį nužudyti ir paimti valdžią į savo rankas.

Londono laikraščiai skelbia, kad 15 aukštų karininkų nubausta mirtimi ir keliclika išsiųsta į koncentracijos stovyklą. Ta pačia proga laikraščiai primena, kad Vokietijos kariuomenė ne labai esanti ištikima Hitleriui.

EDENAS AMERIKOJE.

Į Ameriką buvo atvykęs Anglijos užsienių reikalų ministris Edenas. Edeną priėmė Amerikos prezidentas Ruzveltas.

Kaikurie laikraščiai spėja, kad Edenas po Naujų Metų dar grįšias į Anglijos ministerių kabinetą. Edenas yra vienas žymiausių Anglijos politikų.

— Pan-Amerikos konferencijoje Argentinos delegacija pasiūlė sumažinti muitų tarifus.

— Egipto vyriausybė saugumo dėlei nutarė padidinti savo nuolatinės kariuomenės skaičių 5000 vyrų.

VISI SKAITO TIK SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA PIETŲ AMERIKOS LAIKRAŠTĮ „LIETUVIS“

Paieškojimas Gerbiamieji Skaitytojai!

Ieškomas Juozas, Dominiko sūn., VALKEVIČIUS, kuris prieš aštuonerius metus iš Lietuvos atvyko į Braziliją ir paskutinis jo adresas buvo toksai:

„Estado de São Paulo, L. Mogyana, Estação União, F. São Geraldo“.

Kas žino apie Juozo VALKEVIČIAUS likimą, prašoma pranešti Lietuvos Konsulatui São Paulo, Rua Aureliano Coutinho, 88.

Knygų skaitytojų dėmesiui!

1) CENTRALINIAM L. S. BR. KNYGYNE, rua Bandeirantes 474, mokiniam ir suaugusiems keičia kasdien nuo 9 val ryto iki 6 val. vakaro. Vakaraais — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.

2) DR. VINCO KÚDIRKOS MOKYKLOS, Moka, rua Lithuania 13, suaugusiems knygos keičia mos antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais (vakaraais) nuo 6 iki 8 val. Mokiniai knygas keičia Mokyklos Vedėjo nurodyta tvarka.

3) D. L. K. VYTAUTO MOKYKLOS KNYGYNAS, Vila Bela, suaugusiems knygas keičia vakaraais: trečiadieniais nuo 6 val. iki 10 val. ir sekmadieniais nuo 8 iki 11 val. iš ryto. Mokiniam knygos keičiamos kas dienas.

4) DR. J. BASANA VIČIAUS MOKYKLOS KNYGYNE, Vila Anastacio, mokiniam knygos keičiamos šeštadieniais tuoj po pamokų, o kitiems skaitytojams — pirmadieniais nuo 7 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. (vakaraais) ir šeštadieniais nuo 3 iki 3 val. 30 min. dienos metu.

5) Maironio mokyklos knygnas, Parque das Nações, knygos keičiamos mokiniam kasdien tuoj po pamokų, kitiems skaitytojams — antradieniais ir ketvirtadieniais /vakare/ nuo 6 iki 9 val.

PASTABA. Už naudojimąsi L. S-gos Brazilijoje knygų už knygas mokiniai nieko nemoka. Kiti skaitytojai moka mėnesinį mokestį po 1 milreisą.

Visi skaitytojai turi įnešti po 5\$000 užstatą, kuris daugiau knygų nebeįmanti ir patiekus užstatą įnešimo kvitą, grąžinamas.

Į interiorą pasiskaitymui knygos išduodamos didesniais kiekiais tik pagal atskirą susitarimą su knygnų vedėjais.

6) Brazilijos Lietuvių Organizacijų Centro knygnas, rua da Mooca, 1719, atidarytas: pirmadieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais nuo 17 iki 20 val. Knygų ėmimo taisyklės: Centro nariai ir ne nariai palieka užstatą 5\$000, už knygų naudojimą šį Centro nariai nieko nemoka, o ne nariai moka 1\$000 į mėnesį.

7/ LIETUVIŲ KATALIKŲ BENDRUOMENĖS KNYGYNAS veikia: antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais nuo 19 iki 21 val.

Geriamieji Skaitytojai!

Jau artinasi Nauji Metai, todėl laikas pasirūpinti užsimokėti už laikraščio prenumeratą 1939 metams. Nežiūrint į tai, kad mūsų laikraštis šimt žymiai padidintas, jo prenumeratos kaina paliekama ta pati. Būtent: BRAZILIJoje metams 12\$000, pusmečiui 6\$000. Į LIETUVĄ — metams 20 milreisų, pusmečiui 10\$000. Į ARGENTINĄ — metams 3 pezai, pusmečiui pusantro pezo. Į URUGVAJŲ — metams pu santro (urugvajiško) pezo. ŠIAURĖS AMERIKOJE — metams 1 doleris. Į VISAS KITAS PASAULIO ŠALIS — metams 1 doleris.

Pinigus siųsti: „LIETUVIS“ CAIXA POSTAL 1764 S. PAULO—BRASIL.

Visi metiniai „Lietuvio“ prenumeratoriai, užsimokėję už prenumeratą ligi Naujų Metų gaus nemokamai didelį LIETUVIŠKĄ KALENDORIŲ 1939 METAMS.

Kas užsiprenumeruos laikraštį dabar gaus jį nuo šios dienos ligi 1939 metų pabaigos.

Administracija.

DEL VECCHIO geriausias Gitaros visokioms išmėroms ir kainoms. Pirkite tiesiai iš fabriko. Visokių stygų pasirinkimas. Reikalaukite katalogų veitui.

FABRIKAS IR KRAUTUVĖ

Rua AURORA 196.

TIK „LIETUVIŲ“ SKAITYDAMAS VISKĄ ŽINOSI.

CASA RUSSIA

RUA LIBERO DE LIMA NR. 606 TEL. 5-6724

Praneša savo klientų žiniai, kad Kalėdų šventėms gavo didelę partiją TIKROS LIETUVIŠKOS VALSTYBINĖS DEGTINĖS. Turime taip pat įvairiausių užsieninių ir vietinių gėrimų, maisto produktų, įvairių konservų, grybų, silkių ir kt. Maisto ir gėrimų didžiausias pasirinkimas pigiau siomis kainomis. Be lietuviškos, turime tikros degtinės ir iš Lenkijos, Latvijos ir Estijos. Užeikite įsitikinti ir būsite mūsų nuolatiniais klientais.

Dr. M. BARMACK.

«Santa Casa» ligoninės Chirurgijos Daktaras. Bendra klinika ir chirurgija. Vias urinaris. Tratamento das ulceras de estomago e duodeno.

KUNSLTORIJA:

Rua Tres Rios, 381 nuo 4 iki 6,30 val. vak. Gyvenamoji vieta: rua da Graça, 193. Tel. 5-5843.

Už apmokamus skelbimus Redakcija neatsako.

IEŠKAU NAUJŲ SKAITYTOJŲ.

Gyvenu São Manuel fazendoje. Lietuvių čia yra tik trys šeimynos. Visi skaitome „Lietuvį“ ir laukiame jo kas savaitę kaip didelio svečio. Kad atsiligtume „Lietuviui“ už mums teikiamas žinias, naudingus straipsnius ir už viską, ką „Lietuvis“ mums parašo aš pasiryžau surasti ateinančioms metams nors keletą naujų skaitytojų. Kadan gi mūsų fazendoje daugiau lietuvių nėra, tai per Kalėdas važiuosiu pas savo senus pažįstamus į Prezidentė Alves. Ten tikiuosi surasti bent 5 naujus prenumeratorius.

Dabar siunčiu pinigus ur 1939 m. prenumeratą už save ir draugą J. Moreiką.

Su pagarba
V. Vitkauskas.

Alfaiataria Estan

Stasio Šlikto Siuvykla „Estan“

RUA CONCEIÇÃO, 79-A [prie Luz stoties] Tel. 4-1940 yra žinoma visai lietuvių kolonijai. DIDELIS PUKIAUSIŲ MEDŽIAGŲ PASIRINKIMAS. DARBAŠ GREITAS IR SAŽINGAS. Prie siuvyklos veikia moteriškų rūbų skyrius, kur siūvami paltai ir kostiumai. Ši siuvykla atidare skyrių ant rua Dr. Almeida Lima, 19.